

Riksdagen

Stenografiska uppteckningar

vid EU-nämndens sammanträden

2008/09:34

Stenografiska
uppteckningar
2008/09:34

Fredagen den 15 maj

1 § Allmänna frågor och yttre förbindelser

Statsrådet Cecilia Malmström

Kabinettssekreterare Frank Belfrage

Återrapport från ministerrådsmöte den 27 april 2009

Information och samråd inför ministerrådsmöte den 18 och 19 maj 2009

Anf. 1 ORDFÖRANDEN:

Jag förklarar dagens sammanträde öppnat. Som ni ser av dagordningen ska vi få umgås en stund med statsrådet Cecilia Malmström och en längre stund med kabinettssekreterare Frank Belfrage, för han ska vara med oss även när vi diskuterar externa relationer och de gemensamma yttre förbindelse- och försvarsfrågorna.

Utrikes- och biståndsministrarna har anmält förhinder i dag och hade skäl att göra det. Detta beklagar alla inblandade.

Miljöpartiets stol står tyvärr tom i dag. Det beror på bemanningsproblemen, som i sin tur beror på att Miljöpartiet har kongress. Jag har lovat Ulf Holm att framföra detta så att ingen ska tvivla på hans engagemang eller undra varför Miljöpartiet eventuellt inte anmäler avvikande mening i frågor som de brukar.

Vi hade skriftligt samråd om A-punkter i fredags fram till kl. 14.00. Då fanns det stöd för regeringens ståndpunkter. Vi hade också skriftligt samråd inför regeringsbeslut om Guinea Bissau. Det avslutades den 12 maj kl. 17, också det med stöd för regeringens ståndpunkt.

Det ligger ett papper på bordet med förändringar i Gaercagendan. Sådana har nämligen varit ganska flitigt förekommande den här veckan. Det senaste jag vet är att det inte är några slutsatser om Moldavien och att det är nya slutsatser om Somalia. En ny version ligger på bordet. Det är också en ny dagordningspunkt om Sri Lanka som jag avser att ta upp till behandling efter punkt 3. Där föreligger en ny version av slutsatser som i likhet med förslaget till slutsatser om Somalia är hemliga, även om vi inte har hunnit sätta röda stämplarna på dem ännu. Den som vill vara på den säkra sidan lägger alla slutsatser i den blå mappen och lämnar den kvar på bordet innan lokalen lämnas.

Det tillkommer en dagordningspunkt om Burma med eventuella slutsatser till vilka vi dock inte har några utkast ännu, utan vi får lyssna på kabinettssekreteraren. Som vanligt antas det – på det som vi på fikonspråk kallar super-Gaerc – en summa klumpslutsatser om ESFP. För att

krångla till det kommer detta att göras i A-punktsform. En ny version av samlade slutsatser ligger på bordet.

Jag kan redan nu säga till er som är engagerade i olika delfrågor att man får och ska, tycker jag, säga vad man tycker i dag på nämnden, även om man inte håller med regeringen. Då kan kansliet notera det här och nu, så att det är klart. Man kan säga det i lokalen så att också regeringen hör det och kan svara. Rent tekniskt behandlas det därefter i form av A-punktshantering i skriftlig procedur.

Vi har fått ett förtydligande om klimatfrågan under punkt 5, Biståndsfrågor. Det ligger på bordet. Det är ett svenskt initiativ att ta upp denna fråga. Därför har vi bitt regeringen att berätta lite mer om detta. Det har de redan gjort skriftligen i förväg och gör det säkert muntligen när vi kommer till den punkten.

Det var anmälningarna på det stora hela innan vi börjar med den gula agendan. Vi börjar med Europaministern och kabinetssekreteraren i de allmänna frågorna. Först föreligger återrapporten från rådmötet den 27 april. En sådan, med hemligstämpel på, är utsänd.

Anf. 2 Kabinetssekreterare FRANK BELFRAGE:

Fru ordförande! Jag kan ge några kommentarer i anslutning till den skriftliga rapport som nämnden har fått om den lunchdiskussion som ägde rum. Det var först en diskussion om uppföljningen av toppmötet mellan EU och USA den 5 april. Diskussionen fokuserade på Iran. >>> **Hemlig enligt 2 kap. 1 § sekretesslagen** <<<

Därefter diskuterades Afghanistan och Pakistan, där utrikesminister Clinton vill se ett mer aktivt EU. Kommissionen, företrädd av fru Ferrero-Waldner, menade att USA:s strategi närmar sig EU:s med bland annat ny uppmärksamhet på utveckling och afghanskt ägarskap. Som bekant äger toppmötet med Pakistan rum den 17 juni. Det blir ett viktigt tillfälle för EU.

Vad gäller relationen EU–USA påpekade flera ministrar vikten av ett enat EU med tydliga budskap.

Lunchdiskussionen gick sedan över till frågan om Ukraina. >>> **Hemlig enligt 2 kap. 1 § sekretesslagen** <<<

Man gick därefter över till att diskutera Moldavien. >>> **Hemlig enligt 2 kap. 1 § sekretesslagen** <<<

>>> **Hemlig enligt 2 kap. 1 § sekretesslagen** <<<

>>> **Hemlig enligt 2 kap. 1 § sekretesslagen** <<<

>>> **Hemlig enligt 2 kap. 1 § sekretesslagen** <<<

Avslutningsvis blev det en något inkonklusiv diskussion om vilka lärdomar som kan dras av konferensen i Genève den 20–24 april, alltså Durbankonferensen.

Från svensk sida lyfte vi fram vår idé om ökad offentlighet för EU:s arbete på MR-området och vår idé och tanke, som redan hade vädrats i samband med Gymnichmötet i slutet av mars, om bland annat de årliga offentliga rapporterna i EU-regi om MR-situationen i länder utanför EU. Ordföranden föreslog att förslaget ska fortsätta att behandlas i en av Kusparbetsgrupperna.

Anf. 3 MAGDALENA STREIJFFERT (s):

Fru ordförande! En av punkterna som togs upp var Burma. Det står att man förlängde de tidigare beslutade sanktionerna, tolv månader. Men det står också att kommissionären inte var riktigt nöjd med EU:s politik gentemot Burma och föreslog fyra steg. Jag hoppas och vill få bekräftat att det var något som stöddes av medlemsländerna och att kommissionären får möjlighet att arbeta med de fyra stegen. Det är glädjande att vi kommer att ta upp den här punkten igen, och jag antar att vi får diskutera sakpolitiken mer då.

Anf. 4 Kabinettssekreterare FRANK BELFRAGE:

Vi återkommer till detta när vi ska tala om Burma. Det är klart att i EU-kretsen finns ju den proaktiva politiken när det gäller Burma och allmänt att undersöka alla möjligheter att fortsätta att utöva tryck och inflytande på juntan för att få till stånd de erforderliga demokratiska reformerna.

Anf. 5 KARIN GRANBOM ELLISON (fp):

Sedan kabinettssekreteraren var här senast har det varit ett toppmöte med det östliga partnerskapet. Jag vet inte riktigt om vi kan ställa frågor om det, men något slags återrapport kommer säkert.

Jag undrar hur demokratiörelserna involverades i toppmötet och om de fick någon typ av uppmärksamhet från toppmötet och också från Sverige.

Anf. 6 ORDFÖRANDEN:

Det står egentligen inte i återrapporten men inte heller någon annanstans. Men det är ju onekligen aktuellt, så det går bra att kommentera det nu om kabinettssekreteraren vill.

Anf. 7 Kabinettssekreterare FRANK BELFRAGE:

Vi var från svensk sida mycket nöjda med att det svensk-polska initiativet nu kröntes med framgång genom ett toppmöte som sjösatte hela initiativet. En liten besvikelse var att inte alla stats- och regeringschefer var där. Några saknades. Men samtidigt fick hela idén en bra inramning och mycket publicitet.

Vad gäller just frågan om samarbetet med demokratiörelserna och NGO pågick det samtidigt ett antal NGO-möten runt omkring. Den svenska delegationen och andra delegationer hade möten med dem, så det fanns en interaktion också mellan de två mötena.

Anf. 8 ORDFÖRANDEN:

Karin Granbom Ellison ställde inte den fråga som jag tänkte på. Hon är nämligen ordförande i den kroatiska vänföreningen här i huset.

Jag har en fråga om just Kroatien och Slovenien. Jag har haft diverse kroatiska och slovenska kontakter sedan vi sågs senast och den här frågan återkommer inte explicit på dagordningen i dag.

När den slovenske premiärministern Pahor var här förra veckan sade han att han var på väg att få parlamentarisk uppslutning kring en förhandlingslösning enligt det som Sverige har drivit hela tiden, medan det i

återrapporten också tas upp att det är ett antal stötestenar och besvär kvar på vägen. Jag skulle mot den bakgrunden vilja be kabinetssekreteraren att kommentera hur just den frågan har gått sedan sist.

Anf. 9 Kabinetssekreterare FRANK BELFRAGE:

Det förslag som kommissionsledamoten Olli Rehn med trions stöd och efter information också i Gaerc har delgivit parterna har rönt ett positivt svar, nämligen från Kroatien, som har svarat att de accepterar det föreslagna upplägget. Däremot vet vi att Slovenien, som ännu inte har svarat, har fortsatt ett tydligen inte helt lätt internt samråd med de olika politiska krafterna. När premiärminister Pahor var här i Stockholm berättade han att arbetet och samrådsförfarandet fortsatte.

Exakt hur det kommer att sluta vet vi inte. De skulle ha givit svar denna vecka, men har skjutit upp detta. Nästa station blir, såvitt jag förstår, den 19 maj, då parterna kommer att träffa Olli Rehn i Rom eftersom han kommer att vara där just den veckan. Det visade sig av logistiska skäl vara enklast för parterna att mötas där. Till dess får vi avvakta med det slovenska spåret. Vi har också hört att det finns tankar från slovensk sida att komma med förslag till textändringar i det Rehnska upplägget, vilket naturligtvis skulle kunna innebära att vi glider tillbaka mot ruta ett. Vi får se!

Anf. 10 ORDFÖRANDEN:

Det lär vi få göra!

Det var det sista om återrapporten. Vi lägger den till handlingarna.

Vi går in på samrådet i allmänna frågor. Jag kan meddela att kabinetssekreteraren var i utrikesutskottet i går, men inte angående de allmänna frågorna, om jag är korrekt informerad. Dem tar vi här. Behandlingen av A-punktslistan ligger som vanligt utanför. Resolutionerna och yttrandena med mera är en informationspunkt.

Vi ska be Europaministern berätta om förberedelserna inför Europeiska rådet den 18 och 19 juni. Det är en beslutspunkt.

Anf. 11 Statsrådet CECILIA MALMSTRÖM (fp):

Fru ordförande! Det är ett super-Gaerc med många punkter på dagordningen. Tipset är väl att den här diskussionspunkten inte kommer att bli jättelång, utan att man återkommer i juni inför Gaerc med de mer substantiella frågorna. Här finns det i huvudsak i rubrikform. Jag står naturligtvis till förfogande för att svara på alla frågor som kan tänkas uppkomma.

Det möte som hålls på måndag blir det första Gaerc som leds av den nya tjeckiska regeringen. Jag har träffat delar av den regeringen. De har behållit hela sitt ordförandeskapsteam. Jag kan rapportera att de är ”på full rull”. Jag tror inte att det finns anledning att oroa sig för att det ska bli några förseningar, utan de jobbar med full fart. Den nya EU-ministern Štefan Füle är briefad och mycket målinriktad när det gäller att inte tappa ytterligare tempo utan fullfölja det tjeckiska ordförandeskapet så som förväntas av dem.

Det vi ska göra på den allmänna delen på måndag är att fastställa dagordningen. Nämnden har fått ett första utkast, i huvudsak i rubrikform, som handlar om fyra teman. Det är de institutionella frågorna, de

ekonomiska, finansiella och sociala frågorna, klimatförändringar och yttre förbindelser. Vi har inte så mycket information om detta ännu.

De institutionella frågorna handlar naturligtvis om de irländska garantierna. Här finns det inget mer konkret att rapportera. Det förs intensiva samtal. Irländarna har ännu inget färdigt förslag. Jag tvivlar på att det kommer på måndag. Där kommer det inte att bli någon diskussion på måndag såvitt jag kan bedöma.

Under den andra rubriken handlar det förstås om det ekonomiska och finansiella läget. Där kommer det att vara fokus på vilken effektivitet de åtgärder som har vidtagits hittills har haft. De Larosière-rapporten ligger till grund för ett meddelande från kommissionen som handlar om tillsynsstrukturen inom finansmarknadsområdet. Här kan vi förvänta oss en del diskussioner om olika tillsynsorgan på makro- och mikronivå. Men meddelandet från kommissionen finns alltså ännu inte.

Det blir en diskussion om vad medlemsstaterna har gjort nationellt. Kommissionen kommer i början av juni – det kan vi återkomma till inför nästa Gaerc – att presentera ett meddelande om sysselsättning där man diskuterar de åtgärder som har vidtagits och som kan komma att vidtas på nationell nivå för att dämpa arbetslösheten. Det kommer också att bli en utvärdering av vad som beslutades på G 20-mötet.

Vad gäller klimatförändringarna nämns i utkastet frågan om den finansiella diskussionen om detta. Det här är otroligt komplext och svårt, som nämnden känner till. Vi hoppas att det kan bli några konkreta framsteg på det Ekofinmöte som ska äga rum den 9 juni och att det blir dessa som kommer att ligga till grund för slutsatserna.

Utsläppsåtgärderna från industriländerna kan diskuteras. Jag kan tänka mig att det blir en generell diskussion om klimathotet och vikten av att EU fortsätter att ta sitt ledarskap och verkligen omsätter ord till handling, så att vi får ett globalt avtal i Köpenhamn.

Under den här rubriken nämns även Östersjöstrategin, vilket vi välkomnar, och hållbarhetsstrategin, som blir en fråga vi ska se över under vårt ordförandeskap.

Under rubriken Yttre förbindelser vet nämnden att punkterna ofta fastställs väldigt sent beroende på vad som händer i vår omvärld. Där vet vi ännu inte vad som kan tänkas komma upp. Det kan vi säkert återkomma till i diskussionen med kabinetssekreteraren senare.

Fru ordförande! Det här var mycket kort om det som vi vet inför mötet.

Anf. 12 MAGDALENA STREIJFFERT (s):

Fru ordförande! Det svenska ordförandeskapet börjar närma sig. Med respekt för det tjeckiska ordförandeskapet är det klart att vi också behöver se framåt. De prioriterade frågor som den svenska regeringen har fastlagt rör ganska breda områden. Jag skulle vilja höra lite mer om hur arbetet går med att prioritera de konkreta frågor som Sverige ska lyfta fram. Kommer man att diskutera det på detta möte? Jag vet att det finns ett stort intresse från olika delegationer och kommissionärer som kommer hit och frågar vad det är mer konkret som Sverige kommer att prioritera under sitt ordförandeskap. Jag skulle gärna vilja höra om det finns några frågor som man tänker driva och kanske vill presentera redan nu.

2008/09:34

15 maj

Anf. 13 ORDFÖRANDEN:

Jag hakar på den frågan innan jag lämnar ordet till Europaministern. Europaministern kan kanske berätta lite mer om hur presentationen av prioriteringarna i riksdagen kommer att gå till i samband med junitoppmötet så att vi får det klarlagt.

Anf. 14 Statsrådet CECILIA MALMSTRÖM (fp):

Statsministern hade partiledaröverläggningar den 5 maj, där han lite grann diskuterade det generella upplägget av de här frågorna. Arbetet pågår för fullt i Regeringskansliet med att ta fram det slutgiltiga prioriteringsdokumentet. Såväl statsministern som jag och alla ledamöter har varit väldigt öppna med vad de övergripande prioriteringarna gäller. Jag kan gärna återkomma till dem. Många av prioriteringarna är naturligtvis de som flyter in i de processer som pågår. Köpenhamnsfrågan är vår allra yttersta prioritering. Vi kommer att göra allt vi kan för att se till att EU talar med en röst och att vi kan göra allt Europa förmår för att få ett avtal till stånd i Köpenhamn. Det här är, som nämndens ledamöter känner till väl, inte helt enkelt. Men det är i alla fall vår främsta målsättning.

Den ekonomiska krisen är förstås en annan fråga som kommer att behöva hanteras. Där har vi fått ärva en hel del från de Larosièrereporterna som är av väldigt teknisk karaktär men viktigt. Både uppföljningen av G 20-mötet i London och det möte som sker senare i höst kommer att handla mycket om den ekonomiska krisen. Mycket av det rör EU:s agenda. Det handlar om förberedelserna inför hur vi ska hantera krisen kortsiktigt men också långsiktigt. Här kommer hela diskussionen om Lissabonstrategin in så småningom.

Vidare har nämnden fått information av statsråden Ask och Billström om arbetet som fortgår för att försöka få ett nytt femårsprogram på plats, det vi gett arbetsnamnet Stockholmsprogrammet. Jag kanske inte behöver gå in på det i detalj. Östersjöstrategin är en viktig fråga. Vi har också hela den yttre dimensionen med bland annat utvidgningsfrågorna och kandidatländerna. Precis som kabinetssekreteraren sade är Kroatien förstås en mycket viktig fråga. Jag hoppas att vi ska kunna lösa upp knuten med Slovenien och gå vidare med förhandlingarna. Jag vill även nämna Turkiet. Kanske dyker det upp en isländsk ansökan, vilket vore roligt. Det handlar också om uppföljningen av det östliga partnerskapet och så vidare.

Statsministern kommer att presentera detta i riksdagen någon gång i slutet av juni. Det pågår samtal med riksdagen. Jag vet inte om datumet är fastställt ännu. Det är Kammarkansliet och statsministerns kansli som diskuterar ett datum så att båda parter ska vara tillfreds.

Traditionen är att man presenterar detta ganska sent. Det gör alla ordförandeskap. Så skedde också 2001. Vi ska inte intervensera med det tjeckiska ordförandeskapet. Vi är naturligtvis mycket aktiva i alla råds-sammanträden, så också just nu. Men det är tjeckerna som är ordförande. Vi kommer inte på något sätt att offentligt presentera våra frågor där, utan det görs på det första Gaercmötet i slutet av juli, den 25 eller 26, tror jag. Statsministern kommer också att presentera programmet i kammaren i Strasbourg den 15 juli. Det är tågorordningen. Innan dess har riksdagen fått informationen.

Det var lite grann om tågordningen. Jag är ledsen att jag inte är helt klar över vilka datumen är – det är möjligt att ni har bättre information – men jag vet att det förs samtal. Det ska passa både riksdagen och oss. Det blir kanske kring den 20 juni eller någonting sådant.

2008/09:34

15 maj

Anf. 15 ORDFÖRANDEN:

I den senaste information vi har från Kammarkansliet står det kursivt att statsministern informerar i kammaren i juni. Nämnden uppmanas så klart att hålla ögonen öppna för detta.

Jag kan bara inskräpa det sista som Europaministern sade. Vi, några stycken härifrån, var i Prag på Cosacmöte häromdagen. Då kom det fram alla möjliga människor och klappade oss på axeln och höjde förväntningarna inför det svenska ordförandeskapet. Men vi var mycket tydliga med att gratulera tjeckerna till beslutet om fördraget och till att ha fått en ny regering och inskräpa att det är två månader kvar som vi har all anledning att visa bästa förtroende. Det är en viktig signal vid sådana kontakter, att inte ta stafettpippen innan vi måste. Vill Europaministern kommentera det?

Anf. 16 Statsrådet CECILIA MALMSTRÖM (fp):

Jag tycker att det är alldeles utmärkt att vi sänder samma signaler där. När det var som mest osäkert i Prag fick vi också höra: Jaha, ska ni ta över nu?

Det är förstås olyckligt att det blir regeringsskifte mitt under ett ordförandeskap. Men trots det har den nya tjeckiska regeringen rivstartat, måste jag säga. Vi har anledning att tro att de kommer att ordna detta på bästa sätt. Vi samarbetar naturligtvis mycket tätt med dem. Vi har inom triokretsen ett tätt och förtroendefullt samarbete, också i den kommande trion, där vi har knutit allt närmare kontakter för att få lite kontinuitet i processerna.

Det är tjeckerna som har detta, och jag har också hört att det finns stora förväntningar på oss. Det är roligt att de finns. Samtidigt vet nämnden – och vi är mycket ödmjukt medvetna om det – att vi har oerhört stora svårigheter framför oss. Vi kommer naturligtvis att göra vårt allra yttersta för att det ska bli ett lyckosamt ordförandeskap. Men det är stora svårigheter. EU-kretsen är delad i en del mycket viktiga frågor. Några mirakel kommer vi inte att kunna utlova, men vi hoppas kunna driva de här och andra frågor framåt.

Anf. 17 KERSTIN LUNDGREN (c):

Jag har en liten fråga av stor vikt. Det finns en ny tjeckisk regering på plats och man har röstat om fördraget. Har ni fått någon signal om att det kommer att komma en underskrift också från presidentens sida? Det är klart att det är intressant när man pratar om fördragets framtid.

Anf. 18 HANS LINDE (v):

Jag har också en fråga om Lissabonfördraget. En av de stora frågorna i EU handlar om vilka garantier Irland kommer att begära eller inte begära. Min grundinställning är att man ska vara välvilligt inställd när med-

lemsstater begär undantag. Jag hade önskat att Sverige haft fler undantag än vi i dag har.

Jag blir lite oroad när jag får höra signaler om att man nu diskuterar och förhandlar om att Irland ska få undantag som ska möjliggöra för dem att få inskrivet ett juridiskt bindande undantag så att de ska kunna skydda sin abortlagstiftning. Det är väl en av de frågor som särskiljer. En kvinnas rätt till sin egen kropp är en grundläggande mänsklig rättighet. Blir det inte mycket märkligt om EU går med på att göra ett undantag som möjliggör för en enskild medlemsstat att bryta mot de mänskliga rättigheterna? Jag har tyvärr också fått signaler om att Cecilia Malmström och den svenska regeringen har sagt ja till att Irland ska kunna få ett undantag som möjliggör fortsatt abortförbud. Jag skulle gärna vilja ha en kommentar om det.

Anf. 19 Statsrådet CECILIA MALMSTRÖM (fp):

När det gäller den första frågan om president Klaus är det en spännande följetong också internt i Tjeckien hur detta hanteras. Dagen efter omröstningen publicerade president Klaus ett mycket skarpt fördömande av allt detta på sin hemsida.

Våra indikationer är dock att om det blir en ratificering på Irland kommer den polske presidenten att ratificera, och då kommer också den tjeckiske presidenten att skriva under. Den tjeckiska regeringen gör bedömningen att han kommer att hålla på det. Om alla andra länder ratificerar, även den tyska författningsdomstolen, och alla de formella procedurerna plus den mer politiska proceduren i Irland faller på plats, kommer han trots allt att ratificera. Det tjeckiska folket och det tjeckiska parlamentets två kamrar har då med majoritet ratificerat detta. Trycket på honom skulle bli ganska stort. Det är den uppgiften vi har.

När det gäller den andra frågan är Hans Linde och jag helt överens i sak. Det handlar inte om att Irland ska få garantier i fråga om sin abortlag. Vad det handlar om är garantier i fråga om hur det faktiskt är redan i dag, att EU inte ska stifta lag om abort, alltså att EU inte ska intervensera i denna typ av frågor. Så är det redan i dag.

Vi har samma syn på abortlagen i Irland. Jag tycker att den är hopplöst förlegad på många sätt. Jag tror dock att vi kan vara överens om att det vore olyckligt om EU skulle försöka harmonisera en abortlagstiftning. Det skulle inte gå åt svenskt håll. Vi har pratat om det tidigare i kammaren. Det är vad garantierna handlar om, att EU inte ska ta över den irländska suveräniteten och bestämma i denna typ av etiska frågor, om skattepolitiken och om deras neutralitetspolitik. Det är den formalistiska proceduren om maktfördelning som det handlar om, inte om sakfrågan i sig. Den får man försöka ändra på genom opinionsbildning och på annat sätt. Det är inte så att EU för alltid garanterar den irländska abortlagstiftningen utan bara att man inte kommer att ta över lagstiftningsprocedurerna kring den.

Anf. 20 ORDFÖRANDEN:

Då har vi att förhålla oss till agendan såsom den föreligger och fatta beslut om detta. Jag finner att det finns stöd för regeringens ståndpunkt i förhållande till den.

Det var de allmänna frågorna. Det finns inga övriga Malmströmska frågor. Vi tackar Europaministern för i dag och önskar trevlig helg och lycka till på rådet.

2008/09:34
15 maj

2 § Allmänna frågor och yttre förbindelser (yttre förbindelser och försvar)

Försvarsminister Sten Tolgfors

Kabinettssekreterare Frank Belfrage

Återrapport från ministerrådsmöte den 10 november 2008

Återrapport från informellt ministermöte den 12 och 13 mars 2009

Information och samråd inför ministerrådsmöte den 18 och 19 maj 2009

Anf. 21 ORDFÖRANDEN:

Vi kommer att ta upp de punkter som är gemensamma för yttre förbindelser och försvar. Det är punkt 7 och framåt på den blå agendan.

Vi hälsar försvarsministern med medarbetare välkomna.

Vi backar lite grann från rådsagendan till återrapporter. Det var länge sedan vi träffade försvarsministern. Sedan sist har det varit ministerrådsmöte den 10 november och även ett informellt ministermöte den 12 och 13 mars. Rapporter från båda dessa möten är utsända till nämndens ledamöter. Försvarsministern får gärna kommentera dem om han vill. Vill han det?

Anf. 22 Försvarsminister STEN TOLGFORS (m):

Rapporter har sänts ut till er. En del av detta ligger, som ni ser, ganska långt tillbaka i tiden. Det franska ordförandeskapet handlade mycket om deras inspel gällande kapacitetsutveckling, kan man säga.

Först var det det informella mötet i Deauville, och sedan var det det formella Gaerc som följde upp detta. Det var mycket kapacitetsutvecklingsfrågor. I övrigt har det sänts ut rapporter till er.

Anf. 23 ORDFÖRANDEN:

Då lägger vi dessa till handlingarna och går in på information och samråd inför ministerrådsmötet den 18 och 19 maj. Först gäller det de gemensamma utrikes- och försvarsfrågorna.

Som jag redan sagt kommer vi rent tekniskt att i särskild skriftlig procedur behandla de gemensamma slutsatserna om ESFP som A-punkt. Det finns en ny version av det på bordet för att krångla till det lite extra. Men för att minska krånglet sitter vi här nu, och man får säga vad man tycker på respektive punkt och informera kansliet redan nu om man till exempel skulle ha avvikande mening eller vill understryka sitt stöd för regeringen eller vad som nu kan tänkas komma upp.

Då börjar vi med punkt 7, Bosnien Hercegovina – Operation Eufor Althea. Där föreligger det utkast till slutsatser som tas som A-punkt. Frågan var i nämnden senast den 13 mars då det fanns majoritet för regeringens ståndpunkt utan avvikande meningar. Rent tekniskt, i någon mening, blir detta en informationspunkt nu. Först får dock försvarsministern berätta vad han tycker och sedan får ledamöterna chansen att göra detsamma.

Anf. 24 Försvarsminister STEN TOLGFORS (m):

Det här är en punkt som kommer upp både vid den gemensamma sessionen för utrikes- och försvarsministrarna och sedan vid försvarsmi-

nistrarnas session. Jag tror att det underlättar om vi kan berätta om en helhet vid ett tillfälle vid detta möte om det är okej för nämnden. Då kan Frank Belfrage och jag växeldra i fråga om detta.

När det gäller Althea pågår det planering sedan i höstas för avveckling av den militära insatsen och en övergång till en rådgivande insats med icke-exekutivt mandat.

Vid rådsmötet förväntar vi oss att Concept of Operations kommer att godkännas för den framtida insatsen. Någon tidpunkt för avveckling av insatsen och övergång till det nya kommer dock inte att fastställas därför att alla medlemsstater ännu inte är eniga gällande tidpunkten.

Det finns oklarheter gällande tidpunkten också för avveckling av Office of the High Representative som det sannolikt kan fattas beslut om tidigast under hösten. Rådet förväntas då anta slutsatser men välkomnar förberedelsearbetet för en framtida övergång av insatsen.

Slutsatserna kommer att understryka vikten av hänsyn till den politiska situationens utveckling i Bosnien Hercegovina i planeringen för den framtida insatsen och även vikten av samordning med EU-insatser och andra insatser.

Regeringen stöder en framtida avveckling av insatsen och en övergång till en rådgivande insats med ett icke-exekutivt mandat.

Just nu pågår en process där vi och andra försöker verka för konsensus för att kunna gå vidare med planeringen.

Op.commander är för och driver på för en omställning till en icke-exekutiv insats. Vad detta egentligen handlar om på ren svenska är risken att vi har kvar dagens Althea med exekutivt mandat men att enskilda länder väljer att icke längre bidra till den insatsen, så att det så att säga urholkas den vägen men att vi ändå inte går över till nästa generations insatser, om jag uttrycker det så. Det är vad detta handlar om.

Det här är en fråga som vi förmodligen kommer att få hantera under vårt kommande ordförandeskap. Jag tror att kabinetssekreteraren vill vidareutveckla detta eftersom det i hög grad är en politisk fråga snarare än bara en insatsfråga.

Anf. 25 ORDFÖRANDEN:

Det ska han få göra. Det är en anledning till att vi sitter här gemensamt.

Anf. 26 Kabinetssekreterare FRANK BELFRAGE:

Det är som försvarsministern säger att det har funnits olika uppfattningar också inom medlemsstatskretsen om takten på avvecklingen när det gäller den höge representanten som så att säga är det som ska utlösa övergången från en exekutiv styrka till en icke-exekutiv styrka. Diskussionen fortsätter om detta.

Vi menar att man måste kunna se till att avvecklingsplaneringen kan fortsätta utan att vi tar OHR som något slags gisslan i den processen. Det är lite grann detta som ministrarna kommer att diskutera.

Anf. 27 ORDFÖRANDEN:

Vi tackar för informationen och går till punkt 8 om Somalia och Operation Atalanta.

För att det ska framgå i protokollet ska jag säga att det föreligger utkast till slutsatser. De kommer att behandlas som A-punkter. Politiska slutsatser finns till utrikesministrarna. Slutsatser finns också som delar i de gemensamma ESFP-slutsatserna som antas av försvarsministrarna sedan.

Det finns också en ny version av dessa politiska slutsatser som ligger på bordet. Frågan har därtill varit i nämnden för så länge sedan som den 12 september 2008. Sedan behandlades den på Gaerc den 27 april. Men det visste vi inte när vi hade EU-nämndssammanträde några dagar före, frågan kom upp ganska sent. Då informerades nämnden om detta per e-post.

Jag kan också nämna att frågan har berörts på jordbruksrådet och även i EU-nämnden inför jordbruksrådet då vi emellertid var överens med regeringen om att den egentligen inte hörde hemma på jordbruksrådet.

Men nu sitter vi här.

Anf. 28 Försvarsminister STEN TOLGFORS (m):

Detta är ytterligare en fråga där det är bra att vi deltar tillsammans. Den har implikationer för en pågående insats, men den är dessutom i hög grad en politisk fråga att hantera.

Vid diskussion om beslutspunkten förväntas vi diskutera aktuellt läge vad gäller Atalanta, men det kommer också att förekomma en bredare diskussion om situationen i Somalia. Två separata rådsslutsatser förväntas antas med fokus dels på Atalanta i sig, dels på Somalia som A-punkt.

Vad gäller Atalanta som operation såg vi i början av året en nedgång i pirataktiviteten, en nedgång av antalet personer som hölls som gisslan, en nedgång av antalet fartyg som hade tagits och en nedgång av antalet lyckade kapningar. Ofta pratar vi i Sverige om kapningsförsök, men det är inte synonymt med det som lyckas. Därefter har det följt en period av ökad aktivitet i piratverksamheten. Detta kommer att diskuteras.

Man kommer också att diskutera den kommande halvtidsöversynen av insatsen som kommer att inledas på försommaren.

Vi förväntas anta slutsatser där ministrarna berömmar de resultat som insatsen hittills har nått. Ett sådant är skyddet av matleveranserna från World Food Programme. Det är det särskilda fokus som Sverige har anmält till Op.commander. Det är den huvudsakliga anledningen till att vi är där.

Det konstateras att piratverksamheten kräver ett förstärkt och koordinerat bemötande. Man understryker vikten av långsiktigt arbete och också av att förebygga grundorsakerna. Vi går nu bokstavligen in i insatsen från svensk sida med två korvetter och ett stödfartyg under fyra månader.

Det förväntas en bredare diskussion om situationen i Somalia. Vi har sett oroväckande hårda strider som har ägt rum i Mogadishu mellan regeringstroga styrkor och islamistisk milis inklusive Al-Shahab. Frank Belfrage kommer säkert att komplettera detta. Det uppges att milisen nu har kontroll över södra delarna av Mogadishu.

Rådsslutsatserna kommer att uppmåna samtliga parter att upphöra med våld och ansluta sig till en politisk process. Självfallet kommer det också att pekas på vikten av en fungerande somalisk säkerhetssektor,

Anf. 29 Kabinettssekreterare FRANK BELFRAGE:

Jag kan komplettera med att man naturligtvis ser att operationerna till havs och bekämpningen av piratverksamhet har sin rot i situationen på land. Där har det först funnits vissa förhoppningar om en försonings- och normaliseringsprocess i och med utnämningen av den nye presidenten Sharif Ahmed som samtidigt har fått ett stort gehör opinionsmässigt, och den av FN ledda försoningsprocessen, det som kallas Djiboutiprocessen, har fått ett visst momentum.

Nu har de olika rebellrörelserna på oppositionssidan försökt att samlas för att på något sätt inte förlora makten – försvarsministern var inne på det – och nu ser vi den mycket snabba upptrappningen av våldet, där man har de regeringstroga trupperna mot olika islamistiska miliser, Hizbol Islam, den från Asmara återkomne islamistiske ledaren Dahir Aweys och Al-Shahabgrupperna.

Det som nu blir gällande, där är Afrikanska unionens styrka Amisom en viktig faktor, är att försöka återskapa en säkerhet. Det finns ett starkt intresse från alla parter att försöka se om man kan stärka dessa regeringsstyrkor. Det handlar om träning och stabilitet. Det är också en punkt som kommer att diskuteras i Bryssel. Det finns en fransk idé om att försöka bedriva någon form av utbildning av de somaliska trupperna, till en början i fransk regi men så småningom i EU-regi. Biståndet är naturligtvis oerhört väsentligt för att samtidigt försöka klara av den akuta humanitära krisen och försörjningskrisen som vi ser utvecklas.

Anf. 30 CARINA ADOLFSSON ELGESTAM (s):

Vår fundering handlar om att soldaterna inte har fullgott skydd och att fartygen kan bli beskjutna eftersom det finns pirater i närområdet, precis som försvarsministern redogjorde för. Dessutom har aktiviteten, som försvarsministern sade, ökat på senare tid. Vi kan då inte låta bli att undra hur man ska bete sig.

Vi undrar vidare vad som händer efter fyra månader när våra fartyg inte längre finns där. Vem tar över våra arbetsuppgifter?

Jag tror att det var kabinettssekreteraren som var inne på mattransporterna. Man behöver skydd för att maten ska komma i land, men den ska också transporteras när den väl har kommit i land. Vad finns det för planer för att maten når de behövande?

Anf. 31 Försvarsminister STEN TOLGFORS (m):

Fru ordförande! Det är viktigt att riksdagen och svenska folket är medvetna om att alla internationella insatser är förenade med risk. Det är därför vi gör insatserna. Militära styrkor kan hantera risken på ett annat sätt än den civilbefolkning som finns lokalt. Det handlar också om att skapa säkerhet.

Däremot har Försvarsmakten ansvaret för att i samtliga förekommande fall före insats analysera säkerhetssituationen och de risker som finns och anpassa bidraget. Det gör man på många olika sätt. Det handlar om allt ifrån utbildning till utrustning och beväpning och det uppträdande man har på plats.

Försvarsmakten och vi följer löpande utvecklingen och hur riskerna förändras. Försvarsmakten har också ansvar att löpande anpassa bidragets utseende efter risksituationen.

Precis som jag sade om Afghanistan kommer jag aldrig att politisera riskbedömningar. Försvarsmakten har det fulla ansvaret för sin personal vad gäller att följa och möta risker. I Afghanistanfallet har det lett till att vi tillför mer personal och tyngre utrustning.

I detta fall handlar det om att de skepp som finns i insatsen har en liknande skyddsnivå – det är inga riktiga pansarskepp som förekommer – för annars skulle det inte bli någon insats. De militära fartygen har en räckvidd på sin beväpning och en anpassad beväpning som piraterna inte har. De har sensorer och manöverförmåga. Man har också förberett ett skydd av enskilda för att möta risknivån. Försvarsmakten hanterar inte risk enbart genom bepansring, utan det är en mängd olika faktorer som styr detta.

Hittills har vi inte heller sett att piraterna har vågat sig på att attackera militära fartyg, utan de riktar sina insatser mot civila. Jag tycker att man ska ha det i åtanke med tanke på en del uppgifter som har förekommit i medierna. Det här är så långt från ideell verksamhet man kan komma. Det är ett kommersiellt betingat kriminellt beteende som riktar sig mot civila.

Bär i tanken att World Food Programme försörjer mer än en miljon civila i Somalia med mat. Utan eskort skulle matleveranserna stoppas. Somaliska pirater hindrar alltså matleveranser till somaliska civila. Sverige är där eftersom det är en oacceptabel situation. Handeln är helt oskyddad.

Frågan är viktig. Samtidigt är vi där för att göra skillnad i en situation som inte kan hanteras på ett annat sätt. Vårt uppträdande och vår utrustning är anpassad för att möta de risker som Försvarsmakten ser.

Fru ordförande! Nästa fråga handlade om uthålligheten på vår insats. Den är fyra månader. Det beror på att Sverige har korvetter på plats. De är väl lämpade för att utföra de eskortuppdrag som det är fråga om. Däremot är det ganska påfrestande att under längre tidsperioder bo ombord på dessa korvetter. Det är en sak som begränsar uthålligheten. Vidare är det rena servicefaktorer och annat.

Dock nämnde jag för er att jag förväntar mig att det i samband med halvtidsutvärderingen kommer en diskussion inom EU-kretsen om vad vi gör härnäst. Bedömer vi att piratverksamheten har upphört den 13 december när det nuvarande mandatet utgår eller inte? Då får vi, tillsammans med de andra medlemsstaterna, förhålla oss till det.

Atalanta har varit en av de missioner som jag har följt som har varit lättast att styrkegenerera till. Det har inte varit problem att snabbt få fram länder som vill delta. Det kan finnas enskildheter som brister inom ramen för den totala sammansättningen, men viljan har varit stor. Jag bedömer att det kommer att vara så även fortsättningsvis.

En aspekt av Atalanta förutom den rent humanitära, som är det centrala för oss, är att i en tid av finansoro och ekonomisk kris skulle den internationella handelns strömmar kunna stoppas. Då får man börja gå runt Afrika. Det skulle inte bidra till den ekonomiska utvecklingen och välfärdsutvecklingen i världen.

Anf. 32 ORDFÖRANDEN:

Vi tackar för informationen eftersom både utrikesministerslutsatserna och ESFP-slutsatserna behandlas i särskild ordning. Det var den andra gemensamma punkten för utrikesministern och försvarsministern.

Nu går vi vidare med försvarsministern. Kabinettssekreteraren får sitta kvar om han vill. Vi tar utrikesfrågorna med honom om en liten stund.

Närmast har vi försvarsministerpunkterna. Först är det punkt 9, Militär förmågeutveckling. Det är en diskussions- och beslutspunkt. Här föreligger dels utkastet till samlade slutsatser igen, dels en rapport till grund för diskussionen. Den ligger i den blå mappen med de hemliga underlagen till sådana här möten.

Frågan är stående. Den var i alla fall med på förra stor-Gaerc. Vi behandlade den i nämnden den 7 november förra året. Då fanns det stöd för regeringens ståndpunkt, men s, v och mp anmälde avvikande mening. Vill man titta närmare på deras motiveringar kan man gå till de stenografiska uppteckningarna.

Anf. 33 Försvarsminister STEN TOLGFORS (m):

Fru ordförande! Vid mötet förväntas huvudsakligen information om aktuella frågor kopplade till EU:s militära förmågeutveckling. Man förutser endast kortare diskussioner på denna punkt.

Som en uppföljning till den avsiktsförklaring som antogs av försvarsministrarna den 10 november 2008 avser ordförandeskapet att presentera en lägesrapport för att informera om aktuellt arbetsläge för olika samarbetsprojekt. Försvarsministrarna förväntas notera rapporten. Nämnden har fått rapporten.

Vidare kommer Edas chef Alexander Weis att informera om aktuell verksamhet inom Eda. Han kommer också att presentera en rapport om pågående arbete som kommer att noteras av försvarsministrarna. Även denna rapport har kommit nämnden till del.

Javier Solana kommer att rapportera om genomförandet av det så kallade militära Erasmusprogrammet som Frankrike tog initiativ till under sitt ordförandeskap. Det är ett utbytesprogram för officerare på grundläggande nivå. Eftersom vi samverkar nära i internationella insatser kan man grundlägga sådant samarbete och interoperabilitet bättre genom att redan under utbildningstiden samarbeta med varandra.

Rådet kommer att anta generella slutsatser där aktuellt arbete inom den militära förmågeutvecklingen välkomnas. Bland annat kommer Edas arbete för att åstadkomma ökad tillgänglighet av helikoptrar, samarbete kring strategiska transporter och vikten av civil-militär samverkan att nämnas.

Regeringens linje är att vi är positiva till initiativ som syftar till att komma till rätta med kapacitetsbrister och som stärker EU:s samlade förmåga att hantera kriser. Självklart delar vi också synen på vikten av civil-militär samverkan.

Anf. 34 HANS LINDE (v):

Fru ordförande! Jag tackar ministern för rapporten. Är det så att vi har möjlighet att framföra vad vi tycker men att avvikande mening ska anmälas skriftligt på mejlen?

Anf. 35 ORDFÖRANDEN:

Ja, men om du säger här att du har avvikande mening och varför noterar kansliet det. Då måste du inte göra det på mejl också. Det passar såklart bättre att anmäla nu om det behövs. Kansliet lovar att notera det.

Anf. 36 HANS LINDE (v):

Tack för det! Då sparar vi lite på mejltrafiken här i huset. Från Vänsterpartiets sida vidhåller vi den avvikande mening som vi anmälde förra gången detta diskuterades. Den avser det svenska medlemskapet i Eda, som vi anser att vi borde avsluta, och skrivningarna om militär kapacitet och samarbete med Nato som vi tycker strider mot den säkerhetspolitiska tradition vi har haft i vårt land.

Anf. 37 ORDFÖRANDEN:

Det är noterat. Jag finner att ingen mer önskar ordet på denna punkt men noterar att Miljöpartiet inte kunde vara på plats i dag. Jag hoppas alltid att Miljöpartiet håller med majoriteten, men man gjorde inte det förra gången på denna punkt. Då lämnar vi denna punkt för i dag. Själva beslutet fattas rent tekniskt utanför mötet.

Vi går vidare till punkt 10, ESFP-insatser. Slutsatserna behandlas som A-punkt, men det finns tre underpunkter som jag tror att försvarsministern vill berätta om. Operation Althea har delvis berörts tidigare i dag. Den behandlade nämnden den 13 mars med majoritet för regeringens ståndpunkt. Operation Atalanta behandlades den 12 september 2008 med stöd för regeringens ståndpunkt. Eufor Tchad och Centralafrikanska republiken behandlades av nämnden den 7 november inom det samlade ESFP-dokumentet. Det fanns stöd för regeringens ståndpunkt med avvikande mening s, v och mp.

Anf. 38 Försvarsminister STEN TOLGFORS (m):

Kan jag förstå det som att vi har gått igenom Althea och Atalanta på ett för nämnden nöjaktigt sätt?

Anf. 39 ORDFÖRANDEN:

Ja, om det inte finns ytterligare information.

Anf. 40 Försvarsminister STEN TOLGFORS (m):

Nej. Det var bra att behandla det ihop med UD. Då går jag till punkten om Eufor Tchad och Centralafrikanska republiken, där slutsatser tas som A-punkt. Vi går nu över i en process för att värdera erfarenheterna av insatsen. Javier Solana kommer att presentera sin slutliga rapport om insatsen i Tchad. Han kommer särskilt att lyfta fram två erfarenheter. Den ena är att samarbetet mellan EU och FN fungerade bra. Den andra är att kommissionen var med från början, vilket gjorde att planeringsfasen och genomförandefasen planerades med bra koordinering mellan de militära, politiska, diplomatiska och humanitära perspektiven i insatsen.

De diskussioner som eventuellt kan bli förväntas handla om erfarenheter av insatsen och möjligen om fortsatta uppgifter för den efterföljande FN-ledda insatsen Minurcat och samarbetet mellan EU och FN.

Regeringens position är att insatsen i Tchad och CAR var framgångsrik och att det var ett bra exempel på samordning mellan EU och FN och mellan civila och militära aktörer.

Solanas rapport om erfarenheterna kommer att stå i centrum.

2008/09:34
15 maj

Anf. 41 HANS LINDE (v):

Först får jag understryka att när det gäller dessa tre insatser har vi inte haft några invändningar från Vänsterpartiet. Vi har stött svenskt deltagande i dessa insatser. Däremot ser jag att man även i dessa rådsslutsatser lyfter både militär kapacitet inom unionen och Eda. På dessa punkter vill jag anmäla avvikande mening.

Anf. 42 ORDFÖRANDEN:

Det är noterat. Vi tackar för informationen och går vidare till punkt 11, Samarbete med partner, till exempel Nato, FN och AU. Även denna fråga berörs inom ramen för det stora samlade dokument som behandlas skriftligt utanför detta. Dokumentet finns i sin helhet i den blå mappen, vilket jag säkert redan har sagt.

Anf. 43 Försvarsminister STEN TOLGFORS (m):

Det här kommer att vara en diskussion under lunchen, och det är dessutom en A-punkt. Vi tror att diskussionen framför allt kommer att kretsa kring EU–Nato-samarbetet och då ur ett perspektiv av samarbete på marken i insatsområden där båda organisationerna finns och är aktiva. Det är ett perspektiv som också Sverige intar – just det praktiska och vardagliga. När vi finns på samma plats måste samverkan fungera.

Det andra som kan tänkas komma upp är samordning inom förmågeutvecklingen, att det blir en diskussion om det. Det finns ett behov av nära samarbete och samordning både på strategisk nivå och på fältet i insatser mellan EU och Nato. Det är både Afghanistan och Kosovo exempel på, alltså där båda organisationerna finns närvarande måste samarbetet fungera bra.

Både ett antal enskilda medlemsländer men också grupper av medlemsländer, till exempel nordiska länder, har gjort inspel för att försöka förbättra den praktiska samordningen och pekat på pragmatiska steg som kan leda framåt.

Om det blir en diskussion om EU och AU under lunchen förväntas den handla om genomförandet av EU–Afrika-strategins partnerskap för fred och säkerhet och behovet av koordinering av stöd och insatser. Här har det handlat mycket om att försöka hjälpa till att bygga upp AU:s egen kapacitet att hantera kriser och konflikter. Om samarbetet med FN kommer upp till diskussion förväntas det även här kretsa kring det vi nyss talade om, nämligen erfarenheter av Tchadinsatsen till exempel där en EU-insats följs av en FN-insats. Då är det självklart att överväxling och så måste fungera väldigt väl.

Här kan det också komma upp diskussion om samordning av Atlantinsatsen och en eventuell framtida FN-insats i Somalia.

Det är alltså de sakerna som vi tror kommer att diskuteras.

Anf. 44 HANS LINDE (v):

Vi vill även på den här punkten anmäla avvikande mening i enligt med vad jag tidigare har sagt.

Anf. 45 ORDFÖRANDEN:

Det anade jag faktiskt redan, och det är noterat. Ingen annan begär ordet? Nej.

Då tackar vi för informationen i den här punkten eftersom beslutet ligger utanför.

I anslutning till försvarsministrarnas möte är det styrelsemöte i Eda och trojka på försvarsområdet med kandidatländer. Det är inte föremål för samråd i nämnden eftersom det inte är inför rådsbeslut, men om det är någonting om detta som försvarsministern vill informera oss om får han det.

Anf. 46 Försvarsminister STEN TOLGFORS (m):

Jag vill till att börja med be nämnden notera att detta sker. Det är bra att ordföranden nämner det.

Vi är nu med i trojkan, och det handlar om att informera Norge och Island men också Turkiet, Kroatien, Albanien och Makedonien om de frågor som har avhandlats av försvarsministrarna. Det är ett led i vår upptrappning mot vårt eget kommande ordförandeskap.

Anf. 47 ORDFÖRANDEN:

Tack för det! Finns det några frågor på detta? Jag finner inte så. Vi tackar för den informationen.

Då är vi mig veterligen klara med försvarsministern för i dag. Vi tackar så mycket och önskar trevlig helg och lycka till på rådet!

Vi ber nu kabinetssekreteraren att komma tillbaka för att fortsätta med frågorna om yttre förbindelser.

Vi fortsätter på vår agenda, och det gör vi med de yttre förbindelserna som inte var gemensamma med försvarsministern. Vi tar fram den blå agendan. Återrapporteringen är avklarad, och vi kommer till punkt 2. Där ska förberedelserna inför toppmötet mellan EU och Ryssland diskuteras. Frågan om förbindelserna med Ryssland diskuterades senast den 7 november i nämnden då det fanns stöd för regeringens då angivna upplägg inför fortsatta förhandlingar.

Nu föreligger ett papper inför diskussionen, och det har nämnden fått i den – notera detta – hemliga, blå mappen.

Anf. 48 Kabinetssekreterare FRANK BELFRAGE:

Fru ordförande! Rysslandsfrågan ska diskuteras som en förberedelse för toppmötet som äger rum den 21 och 22 maj i Chabarovsk. Det är en lång rad olika moment som finns i EU–Ryssland-relationen som kommer att diskuteras. Exakt var tyngdpunkterna kommer att ligga är kanske lite svårt att förutsäga, men jag nämner några av de sannolika huvudpunkterna.

En given sådan är naturligtvis lägesbedömningen av förhandlingarna om ett nytt avtal mellan EU och Ryssland – det som ska ta över efter det avtal som skrevs under på sin tid, 1994, vilket lustigt nog var samtidigt

som den svenska anslutningsakten. En fråga där EU-sidan är angelägen om att höra de ryska kommentarerna rör den ryska viljan att gå vidare med WTO-förhandlingarna. Förutsättningen för ett frihandelsavtal som blir grundmomentet i ett nytt avtal mellan EU och Ryssland förutsätter just att Ryssland dessförinnan har avslutat sina WTO-förhandlingar. Där finns en rad frågor som det kan finnas anledning att vädra.

Sedan kommer naturligtvis också de olika ekonomiska samarbetsmomenten att diskuteras. Ett givet sådant är energisamarbetet där Ryssland har gjort ett utspel i form av ett förslag – innebörden är lite oklar och kommer säkert att diskuteras – med särskilt fokus på transit av energi men där man också tar upp en rad punkter i den så kallade energichartern som ju Ryssland inte har velat ratificera. Det återkommer en del punkter där, men vi fortsätter från EU-sidan att driva att vi vill att Ryssland ska ansluta sig till energistadgan.

Man diskuterar också om en early warning energy-mechanism skulle kunna göra så att man kunde ha ett närmare samarbete och en dialog om olika energispörsmål i närtid när saker och ting händer.

Fortsatt under den ekonomiska rubriken finns det olika former av gränssamarbeten. Där har ett särskilt problem varit den stora överbelastningen av lastbilstrafiken vid olika gränsstationer. Det finns också frågan om överflygningsavgifter och överflygningsprocedurerna över Sibirien.

Ryssland och EU har diskuterat möjligheten att sjösätta en särskild dialog om hälsofrågor med tanke på smittsamma sjukdomar och annat och att man därvid skulle kunna samarbeta bättre och ha en dialog om dessa frågor.

Klimatfrågorna, naturligtvis, inför Köpenhamn, är ett mycket sannolikt diskussionsämne där man från EU-sidan är angelägen om att få med ryssarna på de utsläppsbegränsningar och andra moment som förbereds inför Köpenhamnstoppmötet i december.

Ryssarna är angelägna om att tala om visalättnader och fortsättningen på visadiskussionen. Möjligheten finns att man även ska tala om forskning och forskningssamarbete.

Mötet i Chabarovsk kommer att ge möjlighet att informera och orientera den ryska sidan om det östliga partnerskapet. Vi vet att det finns en del kritiska frågor från rysk sida, med misstänksamhetens udd kanske, mot vad det östliga partnerskapet är för någonting. Detta ger ett bra tillfälle att förklara hur det östliga partnerskapet är tänkt att fungera och att det alls inte har någon udd riktad mot någon särskild stat.

Tvärtom kommer det att ges möjligheter för andra. Ryssland, men även Turkiet, har anmält starkt intresse av att kunna delta i det ena eller andra projektet som lämpar sig för tredjelandsamarbete, till exempel på transport- eller gränssamarbetsområdet.

Diskussionen vid toppmötet kommer givetvis också att ge tillfälle att ta upp rättsstatsfrågor, rättssäkerhetsfrågor, frågor om mänskliga rättigheter och demokratifrågor. Utvecklingen i Ryssland ger anledning till bekymmer. EU är därvid klart, och det kommer att finnas anledning att lyfta fram de frågorna.

Det finns ett antal säkerhetspolitiska och utrikespolitiska frågor, och några är av klart gemensamt intresse. Det kan gälla nedrustningsområdet, och det kan gälla vissa av de fredsskapande operationerna. Vi talade tidigare om operation Atalanta i Somalia. Ryssland deltar ju inte i Ata-

lanta men däremot i de olika piratbekämpningsoperationerna i Aden-viken. Ryssland har också engagerat sig och givit ett bidrag till den tidigare EU-styrkan i Tchad, Eufor, och fortsätter nu att vara engagerat i det som följer i Minurcat.

Det finns intresse av att diskutera frågor om Iran och de nukleära och tekniska aspekterna där säkerhetsrådsspåret är det viktiga, och vi återkommer till det senare under dagordningen.

Korea, sexpartssamtalen och diskussioner över huvud taget om Mellanöstern kommer också upp. Alla dessa frågor av gemensamt intresse kommer i en eller annan form att komma upp under diskussionen i Chabarovsk.

Anf. 49 ORDFÖRANDEN:

Tack så mycket för det! Då vill jag ställa en fråga. Vi hade parlamentariska kontakter genom Cosacmötet som vi var på häromdagen. Vi blev ivrigt uppvaktade av georgiska gäster, för även på vårt möte var ENP-länderna gäster, eftersom det var dagarna efter toppmötet i frågan. De ville naturligtvis ta upp frågan om EU:s krav på Ryssland att respektera sina grannars territoriella integritet av uppenbara och väl kända skäl och ville koppla detta till partnerskapsförhandlingarna.

På det svarade vi som vi brukar att territoriell integritet måste respekteras enligt kända positioner. Vi försökte alltså att inte blanda ihop de frågorna så tätt. Men de är likafullt viktiga, naturligtvis.

Sist i det här papperet finns en punkt 4 om international issues, som det står på engelska, där Georgien är nämnt. Jag skulle vilja be kabinetssekreteraren att kommentera vad det kan innebära på mötet. Här står bara att det är en lista som borde tas upp vad gäller international issues där Georgien är en. Det är väl ett understatement, naturligtvis.

Anf. 50 Kabinetssekreterare FRANK BELFRAGE:

Absolut, det är en väldigt viktig fråga. Det är också en av skärningspunkterna mellan Rysslands och EU:s intressen där vi har en helt annan uppfattning än Ryssland och har framfört den i en lång rad sammanhang alltsedan det franska ordförandeskapet agerade för att få ett slut på de omedelbara våldshandlingarna i Georgien i augusti i fjol. Där står uppfattning mot uppfattning.

Vi finner det oacceptabelt att Ryssland har kränkt Georgiens territoriella integritet, och vi har dessutom menat att vi måste kunna fortsätta diskutera den frågan också med den internationella närvaron – Unomig i Abchazien, OSSE:s närvaro i Sydossetien, där de just nu är uteslutna, och naturligtvis EU:s egen fortsatta närvaro i Georgien. De frågorna behandlas också i det särskilda Genèveforumet, där EU har en diskussion med Ryssland som dock hittills har varit väldigt inkonklusiv. När frågan var uppe hos trojkan i Moskva för inte så länge sedan var det väl på den punkten det verkligen skar sig i dialogen mellan EU och Ryssland. Det rådde diametralt motsatta uppfattningar.

Vi har själva känt av det under vårt ordförandeskap i Europarådet när vi hade en diskussion om hur Europarådet skulle reagera på brott mot Europarådsstadgan och OSSE-stadgan. Naturligtvis kommer de här frågorna också att kunna komma upp i diskussionen när man talar om och kommenterar president Medvedevs säkerhetsinitiativ, som kommer att

Anf. 51 KERSTIN LUNDGREN (c):

Jag vill bara understryka vikten av att det finns med, det sätt på vilket Ryssland har direkt brutit mot överenskommelser som man träffade när det gäller stilleståndsfrågorna i Georgien. Det bör tydligt vara med i diskussionen på flera av de punkter som kommer upp, bland annat Medvedevs fundering på en ny arkitektur. Det ser i texten ut som om det finns en allmänt positiv inställning till att diskutera detta öppet och transparent, och man gör en hänvisning till OSSE, men det är naturligtvis viktigt att understryka att erfarenheterna från EU:s uppgörelser när det gäller Georgien inte är godtagbara.

Anf. 52 Kabinettssekreterare FRANK BELFRAGE:

Det är precis som Kerstin Lundgren säger. Det ingår i EU:s förberedelser för mötet med Ryssland, där EU-sidan förbereder sig för att just betona nödvändigheten av att lösa konflikter på fredlig väg och där man absolut betonar vikten och betydelsen av att respektera principerna om suveränitet, territoriell integritet, gränsers okränkbarhet och länders självständighet och oberoende. Inte minst erinrar man just om nödvändigheten av att hålla gjorda åtaganden inklusive vad gäller Georgien.

Anf. 53 ORDFÖRANDEN:

Tack så mycket för det! Då ska vi förhålla oss till den här diskussionen. Jag finner att det finns stöd för regeringens upplägg inför fortsatta förhandlingar i den här frågan.

Vi går vidare till frågan om Moldavien, som vi pratade om i EU-nämnden senast den 24 april, då det fanns stöd för regeringens förhandlingsupplägg. Även denna gång ska frågan diskuteras. Beslut är det inte fråga om – det är struket. Då får vi se vad som återstår att diskutera.

Anf. 54 Kabinettssekreterare FRANK BELFRAGE:

Fru ordförande! Det är Rumänien som har bett att frågan ska komma upp på dagordningen av de skäl som framgick när jag gav återrapporteringen från förra Gaerc. Det är naturligtvis fråga om en diskussion om vilka slutsatser man ska dra beträffande de moldaviska myndigheternas brott mot MR under och efter de demonstrationer som följde på parlamentsvalet den 5 april samt också dispyten med Rumänien.

Det kan även bli en diskussion om förhandlingsmandatet för det nya avtalet mellan EU och Moldavien.

För svensk del är linjen den att vi vill engagera Moldavien i ett samarbete – det är ju så att säga själva kärnan och poängen med det östliga partnerskapet – men samtidigt är det väldigt viktigt att rikta starka signaler till regimen i Chisinau om vikten av att utreda anklagelserna om brott mot de mänskliga rättigheterna samt normalisera relationerna med Rumänien.

Det nya moldaviska parlamentet har haft sitt första sammanträde, den 5 maj. Därefter nominerade kommunistpartiet president Voronin till talman. Sedan har det blivit en rockad i den bemärkelsen att förre tal-

mannen Lupu har blivit premiärminister och den förra premiärministern Greceanii har blivit president. Alla har alltså rört sig ett steg i en triangel. Jag ska rätta vad jag just sade: När det gäller premiärminister- och presidentposterna är det fråga om förslag. Det är ännu inte genomfört i formell mening. Men det är så att säga tanken med denna rockad.

Jag kanske kan ta tillfället i akt och uppmärksamma nämnden på ett besök från en av Europarådets MR-kommissarier, Thomas Hammarberg, som besökte Chisinau den 25–28 april. Han drog för egen del slutsatsen att många av de drygt 300 personer som arresterades i samband med oroligheterna efter valet har behandlats illa av polisen och att några fall var att betrakta som allvarliga. Därtill är mediesituationen fortfarande mycket dålig. Ett antal internationella enskilda organisationer har riktat en särskild appell till Europaparlamentet, Europarådet och Europeiska unionens råd för att rikta uppmärksamheten mot den repression av moldaviska enskilda organisationer som följt på parlamentsvalet.

Anf. 55 SUSANNE EBERSTEIN (s):

Jag tackar för redovisningen. Jag har tre funderingar. Hur ser regeringen på att Rumänien delar ut pass i Moldavien?

Sedan undrar jag hur situationen ser ut för oppositionella med tanke på myndigheternas agerande under och efter valet.

Den tredje och sista synpunkten och frågan är: Hur ser HBT-personers situation ut i Moldavien, och tänker den svenska regeringen på något sätt agera för att det faktiskt var en svensk som under Pridefestivalen där blev misshandlad?

Anf. 56 Kabinettssekreterare FRANK BELFRAGE:

Fru ordförande! Vi finner naturligtvis att okritisk, massiv utdelning av pass kan störa förbindelserna och är någonting som så att säga ska följas och bevakas. Jag kan inte i varje enskilt fall säga om det har gått rätt eller fel till, men vi har med bekymmer noterat utvecklingen.

Vad gäller oppositionellas situation inför valet ägde ju valet rum alldeles nyligen, och Thomas Hammarbergs kommentarer får kanske tala för sig själva i det sammanhanget. Det är väl det som man ska uppmärksamma. Med andra ord: De oppositionella krafterna bekämpas och har inte haft sina demokratiska rättigheter tillgodosedda på det sätt vi vill se i ett grannland till EU.

Vad gäller HBT-situationen har vi sett hur Pridefestivalen blev inställd. Vi har också sett olika incidenter som för övrigt också har berört den svenske RFSL-ordföranden. Där har Sverige protesterat genom att ta upp det direkt med myndigheterna i Chisinau.

Anf. 57 ORDFÖRANDEN:

Tack för det – särskilt för det sista, vill jag säga.

Anf. 58 HANS LINDE (v):

Jag hade en liknande fråga som vice ordföranden. Vi hade en diskussion i utskottet i går, och då frågade jag kabinettssekreteraren men kunde inte få något svar. Därför gör jag ett nytt försök nu, när kabinettssekreteraren har haft ett dygn på sig.

Anf. 59 BÖRJE VESTLUND (s):

Jag kan faktiskt vara så generös att jag kan avstå från att ställa min fråga, för jag tycker att den har ställts med lite olika perspektiv två gånger.

Möjligen vill jag göra en komplettering när det gäller alla de länder som vi diskuterar som eventuella framtida medlemmar av EU. Vi har just nu en diskussion inom EU när det gäller situationen i Riga för HBT-personer. Hur länge ska vi stillatigande acceptera att situationen är sådan och i princip inte ta upp detta mer än bilateralt?

Det är klart att om en i klassen är olydig kan man väl prata med den personen den första gången, men när det händer gång på gång måste något annat göras. Pridefirandet i Moldavien var ju ganska turbulent förra året, och i år blev det som sagt inställt, men några från Sverige var ändå närvarande. Jag tycker att man någonstans börjar ha nått gränsen.

Anf. 60 Kabinettssekreterare FRANK BELFRAGE:

Vad gäller Hans Lindes fråga kommer det naturligtvis att bero lite på hur debatten utvecklar sig, men det är fullt klart att den svenska inställningen när det gäller HBT är fullt tydlig och har framförts i en lång rad olika sammanhang. Debatten om Moldavien kanske kommer att ge tillfälle att lyfta fram detta på nytt. Jag kan inte säga exakt hur och i vilka former det i så fall kommer att ske.

Det jag tyckte var viktigt var att påtala när vi ser och har sett något som har direkt anknytning till ett svenskt fall, och därför har vi också direkt velat tala med de moldaviska myndigheterna om detta och uppmärksamma och påtala saken utifrån även den svenska HBT-politiken.

För övrigt ska jag nämna att HBT-frågor ingår i Sveriges samarbetsstrategi för utvecklingssamarbete med Moldavien för åren 2007–2011. Insatser rörande jämställdhet och HBT utgör alltså en del av det svenska stödet till sektorn god samhällsstyrning. Det är alltså någonting som vi bearbetar, och det är någonting som finns med i de moment som finns i den svenska dialogen och samarbetet med Moldavien. Jag ska också nämna att vi är mycket aktiva via den svenska Helsingforskommittén, som är kanalen för detta stöd.

Vad gäller den generella frågan: Varje gång tillfälle ges att diskutera MR, yttrandefrihet, respekt för mänskliga rättigheter och demokratiarbete är detta någonting som Sverige driver, så det finns i hög grad med i det svenska politiska agerandet i EU.

Anf. 61 ORDFÖRANDEN:

Tack så mycket för det! Det här är en sådan punkt som är på gränsen mellan information och fortsatta förhandlingar, men eftersom det är mycket innehåll och känsliga frågor inblandade kanske det ändå är säkrast att förhålla sig till regeringens upplägg inför fortsatta förhandlingar i denna fråga. Jag finner att det finns stöd för detta.

Vi går då vidare till den nya punkten 3.5, som ni minns att vi satte dit. Den handlar om Sri Lanka, som nämnden informerades om den 24 april. Det finns slutsatser i den blå mappen och nya papper på bordet.

Anf. 62 Kabinettssekreterare FRANK BELFRAGE:

Fru ordförande! Bakgrunden till att punkten har kommit upp på dagordningen är naturligtvis den helt förfärliga humanitära situationen och våldsutvecklingen i Sri Lanka, där regeringens kamp mot LTTE-miliser-na fortsätter med oförminskat våld. Vi har just fått en rapport från den återvändande trojkan, där Sverige har medverkat. UD:s rättschef Carl Henrik Ehrenkrona var där och delgav mig några intryck redan i morse när jag såg honom.

Det är alldeles tydligt att vi ser en traumatisk, tragisk situation utvecklas, och det är givetvis därför som frågan kommer upp på EU:s dagordning i brådsnande ordning. Det är också därför slutsatser förbereds.

I de slutsatser som nämnden har fått citeras inledningsvis FN:s egen karakteristik av situationen, nämligen risk för ett blodbad.

Frågan om tunga vapens användande finns med, någonting som naturligtvis alla vill ta avstånd från. Jag kan i det sammanhanget påpeka att FN nu har kunnat publicera bilder som tydligt visar kratrar och användandet av tunga vapen mitt inne bland de civila. Kärnfullt säger nu EU-slagsatserna att the fighting must stop now.

Vi har begärt och fått gehör för att det ska göras en oberoende utredning av de brott mot den humanitära rätten som vi ser har skett. EU-slagsatserna talar om betydelsen av att generalsekreteraren besöker området snarast och om ett fördömande av LTTE:s agerande när det gäller att använda civila som mänskliga sköldar. EU uppmanar regeringen att avstå från att göra någon form av slutangrepp med sannolikt oerhört många civila skadade och dödade och uppmanar igen om tillträde för de humanitära organisationerna.

Sedan finns ett annat problem som är lika allvarligt och akut. Det är de stora lägren med flyktingar, internally displaced persons, IDP-kretsarna. Där är tillträdet för de humanitära organisationerna också begränsat, och EU uppmanar regeringen att låta Internationella Röda Korset få en ledande roll i att övervaka och få tillträde till lägren.

Vidare avslutas detta med en uppmaning att respektera också MR-situationen. Man föreslår både att FN:s MR-rapportörer ska få tillträde till området och att det ska bli en specialsammankomst i FN:s MR-råd för att diskutera situationen i Sri Lanka.

Det är den mycket bekymmersamma och allvarliga situation som vi bevitnar. Det är den som ministrarna vill uppmärksamma på måndag.

Anf. 63 SUSANNE EBERSTEIN (s):

Just med tanke på vad kabinettssekreteraren berättar tycker vi att det är obegripligt att Sverige håller en så låg profil i den här frågan. Vi tycker att det är alldeles uppenbart att det är krigsbrott från båda sidor.

Sverige är ett inkommande ordförandeland, och vi har en särskild skyldighet att stå upp och ta ansvar för den humanitära katastrofen som vi verkligen kan se framför våra ögon. Eftersom vi tycker att det är både obegripligt och oacceptabelt med den svenska regeringens hållning och tystnad i den här frågan anmäler vi avvikande mening.

Anf. 65 Kabinettssekreterare FRANK BELFRAGE:

Jag vill bara säga att jag har lite svårt att förstå att Sverige skulle inta en låg profil med tanke på att den svenska utrikesministern har bett att få komma dit. Nu ville inte den lankesiska regeringen ta emot honom. Vi har just, som jag berättade inledningsvis, haft en svensk representant, som ingår i trojkan, som har återkommit. Trojkan, med den svenske representanten, gjorde ett uttalande i går.

Sverige är, som jag berättade, ett av de pådrivande länderna för att få till en stark EU-aktion på måndag. Jag har svårt att förstå att Sverige skulle ha en låg profil, tvärtom.

Anf. 66 KERSTIN LUNDGREN (c):

Det är naturligtvis viktigt att Sverige har en hög profil, och det arbete som har utförts är i den delen också bra.

Jag vill bara lyfta fram två frågor. Den ena handlar om tillträde för medier i området. Det finns en hänvisning i slutsatserna, att man ska respektera mediernas frihet. Men just bristen på närvaro och möjlighet till närvaro från journalisternas sida är naturligtvis en viktig del i den mörkläggning som känns uppenbar. Där undrar jag om det finns möjligheter att få till någon förstärkning.

Jag tycker också att det vore intressant att höra i vad mån FN:s omstridda Responsibility to Protect har varit uppe till diskussion. Det närmar sig en situation där just den delen av folkrätten ändå är intressant att fundera kring i FN:s säkerhetsråd, och jag undrar om EU har fört den typen av diskussioner.

Anf. 67 HANS LINDE (v):

Jag vill bara säga att jag ansluter mig till Socialdemokraternas avvikande mening.

Anf. 68 ORDFÖRANDEN:

Det är noterat.

Anf. 69 Kabinettssekreterare FRANK BELFRAGE:

Mediefrågan och mörkläggningen genom att förhindra tillträde för pressen till området har varit ett särskilt bekymmer och påtalas just av det skälet. Det var också någonting som togs upp när trojkan besökte Colombo denna vecka för att visa på betydelsen av medienärvaron.

Säkerhetsrådet har haft en diskussion om Sri Lanka just i dagarna. Jag kan inte säga huruvida just right to protect har varit uppe. Däremot har betydelsen av att FN inte passivt åser vad som händer givetvis varit en drivande faktor i diskussionen. >>> **Hemlig enligt 2 kap. 1 § sekretesslagen** <<<

Från att man motsatte sig att säkerhetsrådet skulle göra ett särskilt ordförandeuttalande kunde man så småningom ena sig om ett tämligen urvattnat pressuttalande där en hel del av de skarpaste formuleringarna vattnades bort, vilket jag menar är ett bekymmer. Vi hade velat ha ett

betydligt tydligare uttalande och mer klarspråk från säkerhetsrådets sida på den punkten.

Nu kanske FN-profilen i stället kommer att höjas i och med att generalsekreteraren överväger att resa dit och just har skickat sin kanslichef Nambiar till området.

Anf. 70 ORDFÖRANDEN:

Jag finner att det finns stöd för regeringens ståndpunkt i fråga om Sri Lanka men noterar de avvikande meningarna från s och v. Jag noterar i sammanhanget också att Miljöpartiet inte kan vara här i dag.

Anf. 71 KERSTIN LUNDGREN (c):

Jag har bara en klagörande fråga. Jag hör förslag på avvikande meningar, men jag har inte hört vad det är för avvikande åtgärd som skulle ha vidtagits.

Anf. 72 ORDFÖRANDEN:

Jag funderade faktiskt på att ställa den frågan. Vi förhåller oss ju till agerandet i rådet och kan gott fråga s och v hur ni hade gjort i stället.

Anf. 73 SUSANNE EBERSTEIN (s):

Vi hade framför allt inte varit så passiva och så tysta som Carl Bildt är i den här frågan. Med tanke på att han alltid pratar i så många andra frågor är det här alldeles för passivt. Han kunde ha ställt mycket högljuddare krav. Vi vet att när ministrar yttrar sig har det en stor betydelse. Vi tycker inte att han har tagit detta tillräckligt högt.

Vi får väl egentligen anmäla vad vi vill, även om Centerpartiet inte tycker att vi får det.

Anf. 74 ORDFÖRANDEN:

Läsarna av våra stenografiska uppteckningar vill ju veta hur regeringen ska agera i rådet och hur eventuella opponenter hellre hade agerat i rådet. Det är agerandet i rådet i förhandlingsskedet som nämnden förhåller sig till. Kerstin Lundgren ställde en utmärkt relevant fråga och får ställa en till.

Anf. 75 KERSTIN LUNDGREN (c):

Jag har en allmänpolitisk åsikt, men jag uppfattar att vi är här för att ge råd, och det är vad grundlagen och riksdagsordningen säger. Vi ska ge råd till regeringen inför de förhandlingar som ska föras. Därför är jag naturligtvis intresserad av att höra vilket alternativt råd som ges. Jag kan ju inte heller förhålla mig till det alternativa rådet när jag inte hör det.

Anf. 76 Kabinettssekreterare FRANK BELFRAGE:

Jag skulle i sammanhanget vilja fästa uppmärksamheten på det flertal uttalanden som utrikesministern gjorde i anslutning till förra Gaeremötet när det först var fråga om ett besök och diskussionen ägde rum. När sedan Sri Lankas regering inte var beredd att ta emot honom när han ville åka dit för att just manifesteras den svenska aktiviteten gjordes det ett

Anf. 77 SUSANNE EBERSTEIN (s):

Nu samråder vi med regeringen och inte med Centerpartiet.

Anf. 78 ORDFÖRANDEN:

Men jag ställer gärna frågan till Vänsterpartiet i så fall hur de hade velat göra i rådet. Det kan vara intressant att veta om oppositionen har liknande åsikter eller olika.

Anf. 79 HANS LINDE (v):

Nu kommer jag att göra ordföranden besviken. Det är inte så att vi har haft någon strategidiskussion på morgonen och tagit fram en gemensam rödgrön strategi för fred på Sri Lanka.

För min egen del kan jag svara att jag tycker att regeringens agerande har varit bra i de delar man har handlat. När det gäller de förslag till resor som har gjorts och att man har dragit tillbaka vår svenske chargé-d'affaires från Colombo har jag också gått ut i medierna och sagt att jag tycker att det var ett bra agerande.

Däremot finns det betydligt fler verktyg i den utrikespolitiska verktygslådan som man skulle kunna ta till. Jag hade efterfrågat ett tydligt fördömande från den svenska regeringens sida, att man tydligare hade lyft de här frågorna och kanske också övervägt frågan om sanktioner mot den lankesiska regeringen.

Jag observerar när jag ser rådsslutsatserna som vi har på bordet – det är möjligt att jag har missat något kommatecken för vi har som sagt fått dem på bordet – att det inte någonstans finns ordet ”fördöma” när det gäller den lankesiska regeringen. Däremot fördömer man de tamilska tigrarna.

Anf. 80 KERSTIN LUNDGREN (c):

Det är självklart så att det är med regeringen som vi alla samråder. Vi har alla ett ansvar som ledamöter här att samråda och ge vårt råd till regeringen. Jag uppfattar att det är viktigt att vi alla får möjlighet att ta ställning till de olika förslag som finns, eftersom det är det som är vår uppgift. Det var därför som jag tyckte att det var intressant att höra det alternativa råd som skulle föreligga.

Anf. 81 SUSANNE EBERSTEIN (s):

Man kan till exempel tänka sig att utrikesministern skulle ta initiativ till att domstolen i Haag får i uppdrag att utreda huruvida krigsbrott begås. Det är ett bra exempel.

Anf. 82 Kabinettssekreterare FRANK BELFRAGE:

Det är precis vad regeringen har gjort i och med det krav man har ställt och fått gehör för i slutsatserna. Jag kan läsa upp den mening som Sverige har fått gehör för och som finns med i slutsatserna: The EU calls for the alleged violations of these laws – alltså humanitärätten – to be investigated through the establishment of an independent inquiry.

Det är ett svenskt initiativ.

Anf. 83 ORDFÖRANDEN:

Jag ska försöka sammanfatta detta. Det är en grannlaga uppgift ibland. Jag finner att vi har stöd för regeringens ståndpunkt men att s och v ändå väljer att anmäla avvikande mening.

Vi går vidare på listan. Jag anmälde i början att vi skulle ta upp en ny punkt om Burma. Den har kanslichefen och jag petat in här. Vi får kalla den nya punkten för 3.6.

Angående Burma finns det inte förslag till slutsatser, enbart rykten om sådana.

Anf. 84 Kabinettssekreterare FRANK BELFRAGE:

Fru ordförande! Häktningen av oppositionsledaren, Nobelpristagaren Aung San Suu Kyi har naturligtvis lett till stor nationell upprördhet. Olika signaler har kommit. För EU:s del kom redan i går ett uttalande av ordföranden där det lyfts fram att häktningen dessutom råkar sammanfalla precis med tidsgränsen för när hennes husarrest utgick, en husarrest som FN för övrigt, vilket det erinras om i EU-uttalandet, redan har förklarat strider mot Burmas egen lagstiftning. Därför finns det en skarp appell till Burmas myndigheter att släppa Aung San Suu Kyi och påbörja den försonings- och normaliseringsprocess som vi länge efterlyst.

I ljuset av den situationen, häktningen också av hennes läkare och hennes enligt uppgift försämrade hälsotillstånd, är det sannolikt att det kan bli en slutsatstext från Gaercmötet. Men vi har, precis som fru ordföranden var inne på, inte fått del av den texten och därför ber vi att få återkomma till nämnden så fort vi har fått någonting som vi kan delge.

När det gäller Burma – jag tror att vi tog upp det förra gången det var en diskussion om Burma i nämnden – finns det också förberedelser för ett generalsekreterarbesök någon gång före sommaren.

Sedan vill jag också erinra om det ASEM-möte som kommer att äga rum i Hanoi där möjligheter kommer att finnas att påtala saken. Ett särskilt möte som är inplanerat med Burma kommer att äga rum för att ta upp de brott som vi anser äger rum.

Anf. 85 ORDFÖRANDEN:

Apropå den förra diskussionen, om form, ska jag pressa kabinettssekreteraren lite grann. Vi samråder som sagt med regeringen, och vi har inte alltid papper på ärendena. Men kabinettssekreteraren har nu berättat hur EU agerar. Då vill jag ställa följdfrågan hur regeringen förväntas eller rättare sagt vill agera i förhållande till detta. Vi vet att vi inte har skarpa papper och förslag, men är det någonting särskilt regeringen avser att göra i samband med att den här frågan tas upp på rådet.

Anf. 86 Kabinettssekreterare FRANK BELFRAGE:

Naturligtvis är vi för tanken att EU ska kräva Aung San Suu Kyis snara frisläppande. Vi kommer naturligtvis att fortsätta att ge stöd till den linje som EU redan har utmejslat – förra gången – med sanktioner, tryck, inflytande. Det är också något som kommer att vara vägledande för det svenska agerandet vid ASEM där frågorna kommer upp igen.

Anf. 87 MAGDALENA STREIJFFERT (s):

Fru ordförande! Vi hade frågan uppe vid förra mötet. Nu ser vi återigen att militärjuntan inte går i rätt riktning. Man hittar sätt att åtala Aung San Suu Kyi så att hon inte kan släppas ur sin husarrest. Om det inte hade varit fråga om detta åtal hade man säkert hittat något annat. Hon har suttit i husarrest i närmare 13 år. Att släppa henne ur sin husarrest är inte bra för militärjuntan.

Det är därför bra att EU fördömer åtalet och begär att Aung San Suu Kyi släpps fri. Det gäller också nästan 2 000 politiska fångar.

I återrapporten kan vi läsa att kommissionären inte är helt nöjd med EU:s politik gentemot Burma. Hon tar upp fyra punkter, nämligen högnivåbesök, att öka biståndet, översyn av sanktioner – att det inte slår mot fel personer, kanske hitta nya – och fördjupad dialog med Asean och Kina. Det är mycket viktiga punkter.

Vi sade i vår avvikande mening vid förra mötet att vi gärna hade sett att man hade gått lite längre. Rådsslutsatserna handlar naturligtvis om Aung San Suu Kyis frisläppande, men man kanske också skulle diskutera ytterligare vägar att sätta tryck på militärjuntan. Det är bra att generalsekreteraren för FN reser dit. Hans personliga engagemang är viktigt. Men det behövs ytterligare både piskor och morötter tillsammans med en samordning mellan de internationella aktörerna. Sverige innehar ordförandeskapet under hösten, och Sverige skulle kunna driva frågan vid till exempel en konferens för att hitta en gemensam policystrategi gentemot Burma.

Anf. 88 Kabinettssekreterare FRANK BELFRAGE:

Det svenska engagemanget är helgjutet på den punkten. Vi tillhör dem som tycker att vi måste ta varje chans att försöka driva frågan vidare, dels via FN och generalsekreteraren, dels via vår egen EU-representant, italienaren Piero Fassino. Det pågår en dialog med grannstaterna. Frågan kommer upp i ASEM i nästa vecka.

Vi menar att det humanitära biståndet spelar en viktig roll och tillträdet efter naturkatastrofen. Naturligtvis får ingen chans försummas att fortsätta att ha diskussionen i gång.

Juntan vill att vi på något sätt ska glömma, därför måste hela tiden frågan vara uppe. Det är därför sannolikt – även om jag inte kan uttala med säkerhet exakt hur det blir på måndag – att EU:s avståndstagande och fördömande kommer att markeras. Jag hänvisar också till ett EU-uttalande som gjordes i går med anledning av hennes häktning.

Anf. 89 MAGDALENA STREIJFFERT (s):

Fru ordförande! Kommer Sveriges regering att se till att kommissionen kommer att jobba med de fyra stegen som kommissionären tar upp och kanske försöka hitta ytterligare sanktioner eller morötter och piskor? Uttalandet i sig om Aung San Suu Kyi är viktigt, men det är också viktigt att följa upp frågan med ytterligare arbete. Jag fick inte riktigt klart besked från kabinettssekreteraren och jag skulle vilja ha det.

Anf. 90 Kabinettssekreterare FRANK BELFRAGE:

Vi bejakar fru Ferrero-Waldners fyra punkter. Vi uppmuntrar högnivåbesök. Jag nämnde generalsekreterarens besök, som jag tror blir

viktigt. EU:s egen representant Piero Fassino kommer att resa dit. FN:s Gambari har varit där. Att öka biståndet och stödja det civila samhället är något som hela EU är för. Genomförandet av en översyn av Annexet är precis vad EU gjorde under förra Gaerc. Man såg över och skärpte Annexet. Det är ingen statisk materia utan den följs upp hela tiden. Det är naturligtvis självklart att om vi kan komma på ”smarta” sanktioner ska ingenting försummas på det området.

Både utrikesministern och jag har flera gånger talat om betydelsen av – kommissionärens fjärde punkt – att diskutera med länderna i regionen. Vi hade Indonesiens utrikesminister här nyligen. Det var en av de stora frågorna vi talade med honom om. Jag vågar förutsäga att det kommer också att bli en punkt när EU träffar Aseanländerna nästa vecka i samband med ASEM-mötet.

Anf. 91 ORDFÖRANDEN:

Då har vi att sammanfatta detta. Nu uppfattade jag inte riktigt hur överens vi var just i dag. Vi var ganska överens i dag.

Anf. 92 MAGDALENA STREIJFFERT (s):

I och med att det inte finns några rådsslutsatser på bordet är det svårt att säga något. Det är klart att vi anser att upplägget är bra, men vi har väl skriftligt samråd senare om det kommer rådsslutsatser.

Anf. 93 ORDFÖRANDEN:

Om det kommer något nytt får vi ta det skriftligt. Men jag tycker att regeringen har framfört en ståndpunkt här. Den låter det som att vi är hyggligt överens om.

Vi har i dag stöd för regeringens ståndpunkt. Vi återkommer skriftligt om anledning gives.

Vi går vidare till punkt 4, Migration, som Grekland har begärt att få diskutera. Senast vi pratade om ungefär detta – det finns många aspekter på migrationsfrågan – var på nämnden den 24 april inför förra Gaerc då vi informerades i frågan.

Anf. 94 Kabinettssekreterare FRANK BELFRAGE:

Det är samma upplägg som förra gången då Italien och Malta tog upp frågan. Den här gången är det en annan Medelhavsstat, Grekland, som gör det, men ingångsvärderna är desamma. Medlemsstaterna på Medelhavets norra strand är angelägna om att fortsätta att ha en diskussion i EU-kretsen om det höga migrationstrycket och de problem som det föranleder. De vill naturligtvis ha åtgärder av typen gemensamma återtagandavtal, ökade resurser till Frontex, samarbete med tredjeland kring frågor om den yttre gränskontrollen, vikten av att snarast inrätta ett stödkontor för praktiskt samarbete mellan asylmyndigheterna och åtgärder för en mer rättvis bördefördelning samt samarbete mellan EU och UNHCR.

Allt detta är punkter som kan vara väl värda att diskutera. Vi menar dock att Gaerc kanske är fel forum och att det snarare är i RIF-rådet som dessa frågor hör hemma och bör diskuteras.

Det finns inga slutsatstexter eller underlag som har skickats ut i förväg. Vi gissar att det blir en mer politiskt präglad diskussion där Medel-

havsmédlemsstaterna vill få upp frågan och få den politiska uppmärksamheten, inte minst när det gäller bördefördelningen och agerandet. Sedan är det sannolikt att det glider över till RIF-rådet, som är det råd som har kompetensen för de frågorna.

2008/09:34
15 maj

Anf. 95 ORDFÖRANDEN:

Det låter för vår del som information för dagen.

Anf. 96 MAGDALENA STREIJFFERT (s):

Fru ordförande! Jag håller med om att många av frågorna ligger i RIF-rådet och ska hanteras där. Jag vill ändå i sammanhanget påpeka något när det gäller återvändandeavtalet. Bara för en vecka sedan var det ett antal personer som var på väg till Italien. De skickades tillbaka till Libyen utan möjlighet att få söka asyl. Just den mänskliga rättigheten att söka asyl är så viktig. Ibland i de sammanhang där dessa frågor diskuteras finns det länder som inte alltid tar det ansvaret. Därför är det viktigt att Sverige gör en markering.

Anf. 97 HANS LINDE (v):

Jag håller med om att det här är frågor som borde ligga under framför allt RIF-rådet. Det känns som att när utrikesministrarna diskuterar dessa frågor glider frågorna allt längre och längre bort från kärnfrågan, nämligen asylrätten, och det blir andra aspekter som blir tyngre och tyngre i frågorna. Det är jag oroad för.

Vad jag förstår ska det vara en diskussion. Då är det rimligt att regeringen redovisar vad man kommer att ha för ståndpunkt och vilka linjer man kommer att driva i diskussionen.

Anf. 98 Kabinettssekreterare FRANK BELFRAGE:

RIF-rådet är inte riktigt mitt område, och därför uttalar jag mig med viss försiktighet. Vi har alltid varit för ett grepp om solidarisk bördefördelning. Det är lite i det perspektivet vi förbereder Stockholmsprogrammet som en efterföljare till Haagprogrammet. Jag vill därför inte ta ställning till de enskilda kraven som Medelhavsländerna här ställer, utan jag vill snarare hänvisa till det arbete som vi bedriver inför det svenska ordförandeskapet och Stockholmsprogrammet. Jag tror inte att vi kommer att vilja artikulera någon detaljlinje i Gaerc genom utrikesministern, utan vi kommer snarare att vilja hänskjuta frågorna till RIF-rådet.

Anf. 99 ORDFÖRANDEN:

Då får vi nöja oss med det för i dag, och vi tackar för informationen i den frågan.

Vi vänder på bladet, där vi hittar punkten om Iran. Den ska diskuteras under lunchen. Den frågan behandlade vi senast i skriftligt samråd den 27 april då det fanns stöd för regeringens ståndpunkt. Vi diskuterade detta också den 24 april inför samma Gaercmöte. Då informerades vi om detta av kabinettssekreteraren.

Anf. 100 Kabinettssekreterare FRANK BELFRAGE:

Fru ordförande! Det blir en diskussion över de strategiska grepp som man inom EU kan vilja ta och vilja diskutera. Det är en diskussion som spänner över ett brett fält där jag kan nämna de väsentligaste ingångsvärdena.

Det finns bland annat diskussionen om det kärntekniska och hoten om att Iran går vidare mot att skaffa sig kärnvapen. Där är idén att ha en fortsatt mötesserie mellan Iran och de tre staterna som har haft det mandatet från EU:s sida, nämligen Storbritannien, Frankrike och Tyskland, tillsammans med generalsekreteraren, höge representanten, Javier Solana.

Så här långt har inte något nytt mötesschema fastställts. Försök har gjorts, men EU-sidan har ännu inte riktigt fått någon respons från den iranska sidan.

Denna diskussion kommer att ge anledning till att informera hela 27-kretsen om hur EU-3 bedömer läget härvidlag. En viktig bakgrundsfaktor är den förändrade amerikanska linjen. USA erbjuder en dialog med Iran och har klargjort att man framöver avser att delta i de tre plus tre-möten som man hoppas ska komma till stånd, det vill säga EU-3 plus USA, Ryssland och Kina. De deltar framför allt i kraft av sina permanenta medlemskap i säkerhetsrådet.

Diskussionen kommer, som hela tiden, att kretsa runt de två benen som EU-politiken vilar på, dels erbjudandet om samarbete, dialog, dels frågan om sanktioner. >>> *Hemlig enligt 2 kap. 1 § sekretesslagen* <<<

>>> *Hemlig enligt 2 kap. 1 § sekretesslagen* <<<

>>> *Hemlig enligt 2 kap. 1 § sekretesslagen* <<<

>>> *Hemlig enligt 2 kap. 1 § sekretesslagen* <<<

>>> *Hemlig enligt 2 kap. 1 § sekretesslagen* <<<

>>> *Hemlig enligt 2 kap. 1 § sekretesslagen* <<<

Alla dessa faktorer som jag nu har räknat upp är komplexa, och dessa kommer i praktiken att bilda underlag för ministrarnas diskussion på måndag. Vi förutser inte att det ska sluta med någon sammanfattning där man säger att nu gör vi så här, utan det kommer nog att bli en ganska frilöpande diskussion där de här olika faktorerna kommer att värderas och bedömas i ministerdiskussionen.

Anf. 101 ORDFÖRANDEN:

Vi gör nog en prövning av upplägget inför de fortsatta förhandlingarna även om det även i detta fall ligger på gränsen.

Jag finner att det finns stöd för regeringens upplägg inför fortsatta förhandlingar i denna fråga.

Vi går vidare till punkt 6. Eventuellt Georgien står det på min lapp. Såvitt jag vet står den kvar. UD nickar. Jag ska också säga att den frågan behandlades i nämnden senast den 10 oktober 2008 då det fanns en majoritet för regeringens ståndpunkt. Nu förväntas en diskussion.

Anf. 102 Kabinettssekreterare FRANK BELFRAGE:

Fru ordförande! Diskussionen väntas behandla de pågående förhandlingarna om ett viseringsförenklingsavtal mellan EU och Georgien samt frågan om ett frihandelsavtal mellan EU och Georgien. Den dagsaktuella

inrikespolitiska situationen förväntas naturligtvis också tas upp. >>>
Hemlig enligt 2 kap. 1 § sekretesslagen <<<

2008/09:34

15 maj

Det är en diskussion som vi välkomnar. Vi ser betydelsen av att gå vidare med viseringsförenklingsavtalet. Vi stöder också den georgiska regeringens strävan att sluta ett långtgående frihandelsavtal med EU. >>>
Hemlig enligt 2 kap. 1 § sekretesslagen <<<

Vi menar att demonstrationerna i mars och april sköts på ett korrekt sätt från den georgiska regeringens sida, men de senaste dagarnas händelser inger naturligtvis oro. Vi har sett hur ett antal sammanstötningar ägt rum. Därför välkomnas det förhållande att president Saakasjvili har haft möten med oppositionsledarna. Man skulle gärna vilja se att det blir någon form av försoning och normalisering i det demokratiska spelet mellan regering och opposition i Georgien.

Fru ordförande! Nu ber jag att få ta upp betydelsen av att uppmärksamma Georgiens nationaldag den 26 maj. Huvudgatan Rustaveli präglas fortfarande av barrikader och demonstrationsceller där de oppositionella har etablerat sig. Vi bör följa vad som kan hända inför den 26 maj med uppmärksamhet.

Anf. 103 ORDFÖRANDEN:

Vi tackar för informationen på den punkten. Vi har dessutom pratat om Georgien tidigare i dag.

Har kabinetssekreteraren något särskilt att säga i anslutning till mötena med rådet för yttre förbindelser? De kräver inte alls samråd i riksdagen. Det är EU gentemot andra parter. Finns det något kabinetssekreteraren vill säga så får han.

Jag finner att så inte är fallet. Det var väl den sista kabinetssekreterarerelaterade punkten såvitt jag kan förstå. Vi tackar kabinetssekreteraren med medarbetare för i dag och önskar trevlig helg.

3 § Allmänna frågor och yttre förbindelser (bistånd)
Statssekreterare Joakim Stymne
Återrapport från ministerrådsmöte den 11 november 2008
Information och samråd inför ministerrådsmöte den 18 och 19 maj 2009

Anf. 104 ORDFÖRANDEN:

Framför oss sitter statssekreterare Joakim Stymne. Statsrådet Carlsson är i USA.

I början glömde jag att säga att utrikesutskottet i går informerades i biståndsfrågorna och även om yttre förbindelser av statssekreterare Stymne och kabinetssekreterare Belfrage. Försvarsutskottet informerades av försvarsministern själv i går. Här är det på sin plats att säga att statssekreterare Stymne var i utrikesutskottet i går.

Vi ska börja med punkterna om återrapporter från rådsmötet den 11 november och informellt ministermöte den 29 och 30 januari. Rapporter från dessa är utsända.

Anf. 105 ELSE-MARIE LINDGREN (kd):

Försvarsutskottets information genomfördes av statssekreterare Jevrell. Försvarsministern var inte där.

Anf. 106 ORDFÖRANDEN:

Då var det fel i noteringarna. Det korrigerar vi.

Då går vi till återrapporterna i biståndsfrågorna. Vill statssekreteraren säga något särskilt om dem?

Anf. 107 Statssekreterare JOAKIM STYMNE:

Inte om det inte finns några frågor.

Anf. 108 ORDFÖRANDEN:

Då lägger vi dem till handlingarna och går tillbaka till information och samråd inför det kommande rådsmötet. Punkt 1 av biståndspunkterna handlar om hjälp till utvecklingsländerna med hantering av finanskrisen. Den är i sin tur delad i fyra punkter som ni ser. Den är rent tekniskt ny i nämnden. Vi ska fatta beslut på grundval av den ståndpunkt som statssekreteraren framför alldeles strax och de utkast till slutsatser som är utsända i den blå mappen.

Välkommen och varsågod, statssekreteraren!

Anf. 109 Statssekreterare JOAKIM STYMNE:

Det här är en stor punkt som täcker in väldigt mycket. Det brukar vara så på vår biståndsministermöte. Hanteringen av finanskrisen och hur det påverkar de fattiga länderna blir det centrala, och det är något som man tar upp på ett antal olika områden.

Det övergripande är att medlemsstaterna, kommissionen och Europeiska investeringsbanken uppmanas till en koordinerad respons på den globala ekonomiska och finansiella krisen. Den ska vara baserad på en analys av de mest utsatta och sårbara länderna och befolkningsgrupperna men även på ländernas egna prioriteringar.

Rådsslutsatserna betonar att EU:s medlemsstater ska uppfylla gjorda ODA-åtaganden. Jag återkommer till detta, för där finns en utestående fråga. Man ska också öka effektiviteten i biståndet, mobilisera andra finansieringskällor och mekanismer och respektera samstämmigheten i utvecklingspolitiken, policy coherence for development, alltså i stort sett motsvarande den svenska politiken för global utveckling.

Slutsatserna inriktas på stöd till sociala sektorer och långsiktig utveckling av den reala ekonomin, inte minst jordbruket. Slutsatserna betonar också att vi vill se en rättvis, uthållig och inklusiv globalisering och att WTO:s Doharunda ska avslutas.

Regeringen anser att det är viktigt med offensiva skrivningar gällande ODA, såväl om nivåer som biståndseffektivitet. Regeringen anser att det är viktigt att vara flexibel när det gäller inriktningen av stödet. Utgifter till sociala sektorer måste värnas. Tidigare utbetalningar ska kunna möjliggöras, så kallad front-loading. Det är viktigt med skrivningar som lyfter fram att det inte bara handlar om bistånd, inte bara om ODA, utan att de olika verktygen som EU har måste samverka, alltså policy coherence for development, för att stödja utvecklingsländernas egen hantering av krisen.

Här har en bibehållen, öppen och fri handel hög prioritet. I det perspektivet blir ett avslut av WTO:s handelsförhandlingar, Doharundan, en naturlig del.

Regeringen anser att EU:s respons ska baseras på regions- och landspecifik analys så långt som möjligt, eftersom krisen slår olika hårt i olika regioner och länder. Det ska finnas beredskap för humanitära insatser. Det är viktigt att agera på ett sätt som stöder utvecklingsländernas framtida förtroende för globaliseringen.

Det talas i rådsslutsatserna om att EU är berett att stödja utvecklingsländerna i deras ansträngningar att förbättra inhemsk resursmobilisering. Det innebär både bättre offentlig finansiell styrning och utvecklande av nationella skatte- och tullsystem.

Slutsatserna formulerar fortsatt stöd för att skapa bättre investeringsklimat i syfte att få utländska direktinvesteringar, och vikten av socialt ansvar eller CSR, corporate social responsibility, understryks. Här välkomnar rådet en överenskommelse vid senaste G 20-mötet om åtgärder gentemot skatteparadis och penningtvätt.

Rådet uttrycker oro över de negativa effekter som den globala ekonomiska krisen får på remitteringar, alltså återflödet av pengar från migrantarbetare till utvecklingsländerna. Där vill EU verka för större utvecklingseffekter av remitteringarna inklusive lägre transfereringskostnader. Allt detta är sådant som stöds av regeringen. Det är viktigt att utvecklingsländernas inhemska resursmobilisering stärks, inte minst för att öka ägarskapet över ländernas egen utveckling och i förlängningen minska biståndsberoendet.

Det finns fyra huvudelement, som ordföranden nämnde, i rådsslutsatserna. Det är handelsrelaterat bistånd, biståndseffektivitet, finansiering för utveckling och millenniemålen. Jag tänkte säga lite om vart och ett av dem.

Det första huvudelementet är det handelsrelaterade biståndet. Där har EU satt upp ett mål om att kommissionen och medlemsländerna totalt bidrar med 2 miljarder euro i samlat handelsrelaterat bistånd från år

2010. Det konstateras att EU redan 2007 nästan nått upp till det i och med att vi är uppe i 1,98 miljarder. Vi har alltså kommit en bra bit på väg inom EU för att uppfylla åtagandena i EU:s Aid for trade-strategi.

Detta är ett volymmål. Det finns också ett kvalitetsåtagande. Kvaliteten på det handelsrelaterade biståndet ska öka, inte minst vad det gäller ökad biståndseffektivitet. Det arbetet fortsätter i EU och innebär att vi ska förbättra rapportering, uppföljning och samordning av biståndet. Detta bistånd ska främja regionala integrationsprocesser, som är något vi ofta trycker på.

Förväntad diskussion kommer att gälla att EU bibehåller de uppnådda högre nivåerna för det handelsrelaterade biståndet trots den ekonomiska nedgången. Det biståndet blir särskilt viktigt nu för utvecklingsländerna för att de ska kunna tillgodogöra sig fördelarna med att integreras i det internationella handelssystemet.

Sverige har drivit vikten av stöd till den regionala integrationen för att de afrikanska länderna ska kunna dra nytta av Epa-avtalen som har ingåtts eller som håller på att framförhandlas mellan EU och AVS-länderna. Vi förväntar oss inte något svenskt inlägg här utan stöder detta.

Sverige har fått gehör för skrivningar om vikten av att stödja regionala integrationsprocesser, där vi framför allt ser att stödet till de minst utvecklade länderna och de afrikanska länderna är angeläget. Det fångas i viss mån upp av nuvarande referenser till vikten av att stödja regionala integrationsprocesser.

Andra punkter som är viktiga för Sverige – som jag har lyft fram – är att EU:s handelsrelaterade bistånd kommer de allra fattigaste till del och bidrar till att stärka kvinnors roll som ekonomiska aktörer i utvecklingsländer.

Det andra huvudelementet är biståndseffektivitet. Där ska vi understryka att biståndseffektivitet är en av de viktigaste prioriteringarna under det svenska ordförandeskapet. Det är något vi har jobbat mycket med både här hemma och internationellt. Det var en fråga som behandlades vid högnivåmötet i Accra förra året. Det är viktigt att fortsätta den internationella dialogen om biståndseffektivitet för att implementera åtaganden från Parisdeklarationen och det som kallas för Accra agenda for action.

Sverige vill verka för att EU ska spela en central roll för att driva effektivitetsagendan framåt under sitt ordförandeskap. EU står sammanlagt för 59 procent av världens totala bistånd, så vad vi gör som samlad aktör är mycket viktigt för biståndet totalt sett.

Parisdeklarationen ska följas upp 2010. Det blir ett högnivåmöte om detta 2011 i Seoul. Inför det mötet är det viktigt att EU kan visa på resultat gällande genomförandet. Det är viktigt att fokusera på implementering och resultat. Det är inte fler policies som behövs.

Tittar vi framåt lite grann ser vi att rådsslutsatser om ett operational framework för detta ska antas vid Gaerc i november. Det är något som vi vill bidra till kommer dithän.

Rådsslutsatser den 18 och 19 maj utgör därmed en viktig länk till biståndseffektivitetsfrågorna under det svenska ordförandeskapet. Därför har vi sett det som viktigt att en hänvisning till behovet av ett operational framework som jag nämnde för att accelerera implementeringen, genomförandet av biståndseffektiviteten, nu görs i rådsslutsatserna.

Här samarbetar Sverige och kommissionen i förberedelserna. Det sker tekniska seminarier under våren och hösten för att man ska kunna förbereda. De ska tjäna som input i ett gemensamt papper som kommissionen och Sverige skriver och som ska presenteras för rådets utvecklingskommitté under ordförandeskapet.

Vi har också gemensamt samarbete kring förberedelserna för operational framework med de senare ordförandeskapen Spanien, Belgien och Ungern som ska kunna föra frågan vidare och vidareutveckla den. Det är en del av en lång process. Det är inte något som kan ske vid ett möte eller under ett halvår, utan det är som en stafettpinne som tas över från den ena till den andra.

Det tredje huvudelementet är finansiering för utveckling. Det är en fråga som det finns mycket oro kring nu. U-länderna drabbas av den försämrade ekonomiska utvecklingen i världen. Frågan är vad som kommer att hända med finansieringsviljan. Kommer de utvecklade länderna att leva upp till sina åtaganden?

Det kan innebära att biståndsvolymerna kommer att sjunka i sig, men tillväxten är också en risk för att man inte kommer att leva upp till åtaganden som har gjorts. Det är något som i så fall kommer att drabba många av våra samarbetsländer.

Vi ser det som än viktigare att samtliga givarländer levererar enligt de gjorda åtagandena. Det får inte bli en ursäkt för att inte infria åtaganden. Sverige överstiger med god marginal det internationella målet om en biståndsvolym på 0,7 procent av bni.

Vad det gäller rådsslutsatser har det varit en diskussion om hur just formuleringen av återbekräftandet av åtaganden ska se ut. Sverige tillhör en grupp som har lämnat en reservation vad det gäller ODA-nivåer, så det kommer att bli en diskussion på ministermötet.

Vi vill att alla tidigare åtaganden ska bekräftas. Det ska inte finnas några tveksamheter. Det finns en formulering där man har utelämnat ordet "all" i commitment to achieve all ODA targets. Där vill vi gärna att ordet "all" ska finnas med. Det är en fråga som ännu inte är löst.

Det finns en annan fråga som inte heller är löst. Den har att göra med hur front-loading, alltså tidigareläggning av pengar, ska komma att se ut. Den är av lite mer teknisk natur, men det finns en del frågor om hur just de formuleringarna ska se ut. Frågan om återbekräftelsen av alla ODA-åtaganden är mer substantiell. Vi anser att det är viktigt att man inte backar tillbaka på språk som redan är överenskommet.

Vi har tillsammans med andra likasinnade givare verkat för att EU kraftfullt ska återbekräfta. Dessutom har vi påpekat att rådsslutsatserna om biståndsvolymer – även som det ser ut nu – är statiska, alltså de refererar endast till överenskommet språk tidigare och nu knappt ens det. Övriga delar i rådsslutsatserna är mer dynamiska. Man talar om accelererat arbete, ökad implementering och så vidare. Här gäller det alltså att fortsätta att trycka på.

Något som diskuteras är innovativa finansieringskällor, nya sätt att finansiera bistånd. Det kan fylla en funktion för länder som inte har uppnått 0,7 procent av bni, tycker regeringen. Det är dock viktigt att det här inte blir ett sätt att undgå 0,7-procentsmålet.

Det finns också förslag till innovativa finansieringskällor som innebär öronmärkning av nationella budgetmedel vars fördelning är upp till varje

enskilt land. Vad det betyder i praktiken är att man har någon form av mekanism som blir ett slags automatisk beskattning som är öronmärkt för att gå in i biståndet. Där menar vi att det ska ta vägen över parlament och finansdepartement att vid varje givet tillfälle bestämma användningen av de pengar som används på olika former av beskattning.

Det fjärde huvudelementet är millenniemålen. Vad betyder krisen för utvecklingsländernas möjligheter att uppfylla millennieutvecklingsmålen?

Många av målen var på väg att uppnås, men utvecklingen var ojämn mellan olika länder, också vad det gäller de specifika målen. Den ekonomiska nedgången innebär att det kommer att gå bakåt på flera av målen. Det kommer att kräva förstärkta, koordinerade, fattigdomsminskande insatser för att bibehålla vägen mot att uppnå målen.

I juni förra året antogs en EU-agenda for action on MDG:s. Regeringen fortsätter att vara en stark anhängare av målen och ansträngningarna att uppnå dem. Om man ska lyfta fram ett mål som det är minst positiv utveckling på är det millenniemål 5 om minskad mödradödlighet. Man ser att det krävs extra satsningar på det området.

Anf. 110 ORDFÖRANDEN:

Detta gäller alltså hela punkt 1 i ett svep. Det är också biståndsministrarnas enda beslutspunkt.

Anf. 111 HANS LINDE (v):

Vi hade en utförlig genomgång av den här punkten i går i utrikesutskottet. Det som har hänt sedan dess är att något som heter Concord, som är ett nätverk för NGO:er runt om i Europa, har lämnat en rapport om biståndet, både medlemsstaternas och på EU-nivå. Den har väckt en del frågor som jag skulle vilja lyfta i det här sammanhanget när jag har möjligheten. Det var därför jag inte lyfte de frågorna i går, om någon undrar.

Anf. 112 ORDFÖRANDEN:

Det går jättebra. Enligt mina noteringar var det information i går och inte överläggningar. Då får man göra nästan vad man vill i dag.

Anf. 113 HANS LINDE (v):

Nästan vad man vill alltså! För det första vill jag understryka vikten av att man håller fast vid reservationen från regeringens sida. Det är avgörande att man håller fast vid de löften man har gett. Vi ser tyvärr nu att biståndet från EU med största sannolikhet kommer att minska de kommande åren och det i en tid när man faktiskt skulle behöva öka biståndsströmmarna.

Enligt rapporten i morse fattas det 20 miljarder euro för att EU som union ska uppnå sitt mål att man ska ge 0,51 procent av bni i bistånd till år 2010, och 20 miljarder euro är en enorm summa pengar. Där kan jag bara säga att jag stöder regeringens linje på den punkten.

Jag har två frågor där jag tror att vi kanske har mer skilda åsikter. Ett problem är också kvaliteten på det bistånd som ges. Alltför mycket av medlemsstaternas och unionens bistånd går till helt andra saker än fattigdomsbekämpning.

Man visar i rapporten att 15 procent av det samlade europeiska biståndet i dag försvinner genom urholkning. Det går till att finansiera utländska studenter på universiteten, flyktingmottagande i de egna länderna och så vidare. Sammanlagt handlar det om 8 miljarder euro som inte lämnar EU fast det är biståndsmedel utan går till finansiering av verksamhet inom unionen.

Jag skulle vilja fråga statssekreteraren om han kommer att lyfta frågan under diskussionen om hur man kan minska urholkningen av kvaliteten på biståndet. Det finns skräckexempel som Österrike där majoriteten av det österrikska biståndet aldrig lämnar Österrike utan framför allt går till att finansiera utländska studenter på deras egna universitet.

Den andra frågan jag skulle vilja ställa gäller förslagen om innovativa finansieringskällor. Det jag inte riktigt förstår är det hårdnackade motståndet från regeringens sida. Det är trots allt så att vi står i en akut situation där vi snabbt behöver få fram nya resurser. Det finns en hel del ganska lösa förslag som diskuteras just nu. Jag vet att Norge och Mexiko har lagt fram förslag. Det har funnits förslag om att man ska lägga skatt på CDM-mekanismer vilket skulle vara bra för klimatomställningen och skulle kunna användas för att öronmärkas för biståndsinsatser.

Man befinner sig i ett läge där man börjar föra upp den typen av diskussioner i medlemsstater. Jag vet att Tyskland är drivande i de diskussionerna. Det är lite märkligt att Sverige så tydligt och hårdnackat bromsar i ett tidigt skede. Jag skulle gärna vilja att statssekreteraren utvecklade den svenska ståndpunkten på det här området.

Anf. 114 Statssekreterare JOAKIM STYMNE:

Vad som räknas som bistånd eller inte är något som beslutas i OECD:s biståndskommitté snarare än vid ministerrådet. Det är egentligen vad jag kan svara på det. Det är någonting som brukar diskuteras vad som ska räknas som bistånd eller inte.

Detta anses vara bistånd eftersom det är något som kommer de fattiga länderna till godo. Till exempel avskrivning av skulder är någonting som gör det möjligt att ha en finansiering för en fortsatt fattigdomsreduceringsstrategi snarare än att betala tillbaka tidigare åtagna skulder. Jag har lite svårt att se att en skuldavskrivning inte är någonting som bidrar till utvecklingen.

Vad gäller öronmärkning är det fråga om vad vi vill ha för budgeteringsprinciper för det vi gör. Finansministern kommer med en packe förslag till riksdagen som riksdagen sedan tar ställning till. Det blir ett sätt att kringgå de demokratiska styrningsmetoderna om man en gång för alla binder sig till att vi har någonting som är en beskattning som går direkt någon annanstans utan att det finns en möjlighet för riksdagen att ha synpunkter på det däremellan. Det har att göra med hur man ser på demokratiska budgeteringsprinciper.

Anf. 115 HANS LINDE (v):

När det gäller urholkningen följer det Dacs regelverk. Det är Dacmässigt, som man säger. Men samtidigt är målet för vår biståndspolitik inte framför allt att vi ska uppfylla Dacreglerna utan att vi ska uppnå millenniemålen. Det måste vara det som är vår målsättning.

Urholkningen är ett stort kvalitetsproblem som minskar våra möjligheter att uppnå millenniemålen. Jag tycker att det är lite märkligt att man i unionen inte kan ha en synpunkt på att till exempel ett land som Österrike lägger 51 procent av sin biståndsbudget på verksamhet inom det egna landet.

Det måste vara ett gigantiskt kvalitetsproblem som man måste ha möjlighet att kunna lyfta till en diskussion i unionen. Det finns EU-medlemmar som väljer att inte urholka över huvud taget, till exempel Irland och Luxemburg, och som väljer att inte räkna på det sättet. Jag förstår dock att man inte kommer att lyfta denna fråga. Jag får därför anmäla avvikande mening på den här punkten.

När det gäller de innovativa finansieringskällorna finns det många frågetecken hur man ska kunna lösa det på ett praktiskt sätt. Men nu är det ett akut nödläge och då kanske det är viktigare att vi får fram pengar snabbt än att Anders Borg har koll på varje biståndskrona. Jag tror att man behöver ha en flexibilitet i den här situationen och vara beredd att bejaka nya förslag som kommer upp på agendan.

Att man nu i inledningsskedet av diskussionerna så tydligt bromsar från svensk sida vet jag att man reagerar på från andra mer biståndsvänliga länder ute i Europa. Man tycker att Sveriges agerande är ganska märkligt. Därför vill jag anmäla avvikande mening även på den här punkten. Det är inte för att jag tycker att varje förslag om innovativa finansieringskällor är bra utan därför att Sverige inte borde dra i nödbromsen nu utan vara med i diskussionerna och se vilka lösningar man kan hitta.

Anf. 116 SOFIA ARKELSTEN (m):

Fru ordförande! Jag vill bara uttrycka mitt stöd för den svenska linjen i biståndspolitik. Jag är stolt över det som händer. Jag tycker att det är väldigt bra.

Dessutom vill jag poängtera hur bra jag tycker att det är att man särskilt lyfter upp millenniemål 5 och att ni känner att ni har EU-nämndens stöd i detta att minska mödradödligheten.

Anf. 117 Statssekreterare JOAKIM STYMNE:

Jag tar den andra frågan, om öronmärkning, först. I varje land förs den diskussionen utifrån det egna landets politiska förutsättningar. Ofta kan förslagen om öronmärkning bli ett sätt för ett enskilt land att få upp en argumentation för att få upp sina biståndsnivåer på ett alternativt sätt som inte går genom den normala budgetprocessen. Det kan jag ha stor respekt för.

Men givet att vi med ganska bred marginal uppfyller de internationella åtagandena vad gäller bistånd ser vi inte att det är något som är applicerbart för vår del vad gäller den svenska biståndsvolymen. Det tycker vi är någonting som den svenska riksdagen ska fatta beslut om. Samtidigt ska vi inte förkasta idén om innovativa mekanismer för länder som har svårt att hitta vägar att uppfylla sina åtaganden. Men det blir någonting för dessa länder att titta närmare på.

När det gäller frågan om fattigdomsbekämpning tycker jag att till exempel detta med skuldavskrivningar är en mycket viktig del i att arbeta för fattigdomsbekämpning. Det är förstås möjligt att ha åsikter om vilka

beslut enskilda länder fattar inom de ramar som till exempel Dac ger. Man kan tycka att något land gör konstiga prioriteringar. Det är då bra att det finns Concord och andra som kan föra den diskussionen och kanske också bidra till den politiska diskussionen inom respektive land.

Tack för stöd för arbetet med millenniemål 5.

2008/09:34

15 maj

Anf. 118 ORDFÖRANDEN:

Diskussionen ser ut att vara avslutad. Jag noterar att det finns stöd för regeringens standpunkt i denna fråga men noterar också avvikande meningar från v.

Det har varit några olika turer med vår agenda, och nu börjar jag helt ärligt bli trött i huvudet. Men såvitt jag förstår är nu punkterna 2–6 övriga frågor, det vill säga informationspunkter för vår del. Det innebär att de inte är samrådskrävande i nämnden och att man kan vara ganska kort och kärnfull och säga till om det är något särskilt man vill kommentera och i övrigt svara på frågor.

Vi tar först frågan om det transatlantiska samarbetet på utvecklingsområdet, om det är något särskilt att säga där. Annars är underlag utsänt.

Anf. 119 Statssekreterare JOAKIM STYMNE:

Jag har 28 sidor här som jag tänkte läsa upp för er! Jag hör vad du säger. Jag frångår allt som står i papperen och försöker improvisera. Ni får stoppa mig om jag säger något som jag inte borde säga.

Det är en väldigt intressant nystart i USA vad gäller biståndsfrågorna. Jag tror att alla är positiva till möjligheten att engagera sig tillsammans på olika sätt. Hillary Clinton har på ett tidigt stadium uttryckt sig på ett sätt om biståndsfrågor med ett språkbruk som vi mer känner igen från ett europeiskt perspektiv än vad vi kanske har varit vana vid. Det känns positivt.

Det som gör att det fortfarande är lite up in the air är att man ännu inte riktigt har tillsatt alla tunga poster i den amerikanska biståndsadministrationen, som för övrigt är väldigt fragmenterad. Vi vet inte exakt vilka uttryck politiken kommer att ta sig.

Just därför är det bra att vi har en intensiv diskussion med amerikanerna. Där har Gunilla Carlsson varit medordförande till rapporten om transatlantiskt samarbete som kom med sin slutrapport för ett tag sedan. Den har väckt stort intresse.

Jag var i Washington och det var många som ville tala om hur vi skulle kunna ta detta vidare. Under middagsdiskussionen är det något som Gunilla Carlsson kommer att trycka mycket på. Vi ska bygga och förstärka också våra personliga relationer med olika personer i USA för att kunna hitta en samsyn.

Det står i ert underlag att acting administrator på Usaid skulle vara med på middagen. Jag kan meddela att han inte kan närvara. Men det kanske inte gör så mycket eftersom det antagligen ändå inte är den person som kommer att bli chef för verksamheten, utan då får EU chansen att tala om detta.

Anf. 120 ORDFÖRANDEN:

Vi tackar för informationen.

Vi går vidare till punkt 3, Ekonomiska partnerskapsavtalen. Den frågan har varit i nämnden förut och senast den 7 november. Det är närmast en följetong.

Anf. 121 Statssekreterare JOAKIM STYMNE:

Den nya kommissionären sedan i höstas baroness Ashton kommer och informerar. Den allmänna uppfattningen är att hon anses ha en flexibel och lyssnande attityd, något som tas emot positivt av AVS-länderna. Det är någonting som vi kommer att verka för under ordförandeskapet. Vi ska ta fasta på det nya samarbetsinriktade förhållandet mellan parterna och verka för att samtliga interimsavtal som är slutna ska undertecknas så att förhandlingarna om fullödiga avtal ska kunna nå fram till avslut.

Anf. 122 CARINA ADOLFSSON ELGESTAM (s):

Efter mötet angående EPA får vi ha en förhoppning om att näringsutskottet, som har hand om handelsfrågorna, får del av vad som där sägs. Det kan vara angeläget även för oss.

Jag har en konkret fråga om det som handlar om AVS-länderna och deras egna önskemål om att få långsiktiga övergångsregler. Kommer man från EU:s sida att tillgodose dessa önskemål?

Anf. 123 Statssekreterare JOAKIM STYMNE:

Det korta svaret är ja. Det ska vara långsiktiga övergångsregler. Sedan är frågan hur man ska definiera ordet långsiktigt. Det är sådant som handelsförhandlare brukar kunna ägna mycket tid åt. Men svaret är ja. Det ska bli långsiktiga övergångsregler för att man ska kunna anpassa sig till detta.

Anf. 124 ORDFÖRANDEN:

Vi tackar för informationen i den frågan för dagen.

Vi går vidare till punkt 4, Demokratisk samhällsstyrning och politisk dialog. Även här är underlag utsänt.

Anf. 125 Statssekreterare JOAKIM STYMNE:

Jag kan lägga till att det handlar om att holländarna vid det informella mötet i januari ville ha en mer EU-samordnad dialog om budgetstöd. Det är viktigt.

Vi tog i vårt budgetstöd fram riktlinjer för ett år sedan. Där anger vi att vi måste ha en klar grund att stå på när det gäller grundläggande förutsättningar för att ge budgetstöd. Det gäller inte bara det offentliga finansiella systemets hållbarhet utan också frågor om demokrati, mänskliga rättigheter och korruption.

Detta är något som holländarna tycker att vi ska kunna ha en mer EU-samordnad dialog om. Vi är kanske lite tveksamma till hur långt man ska gå. I varje enskilt land finns en givarsamordning i länderna i fråga där även icke-EU-länder är med. Frågan är om vi verkligen ska införa en EU-nivå också på detta. Det är som sagt en diskussionspunkt. Vi får se vad som händer.

Anf. 126 KARIN GRANBOM ELLISON (fp):

Jag skulle vilja veta något mer om själva förslaget om demokratisk samhällsstyrning. Jag läser i slutsatserna att det ska omfatta breda frågor om demokrati och mänskliga rättigheter. Vad betyder det konkret? Vad gör det för skillnad, så att säga?

Vad jag förstått är detta ett tjeckisk-svenskt initiativ om demokrati-byggnade.

Anf. 127 Statssekreterare JOAKIM STYMNE:

Nu har jag talat om en annan sak. Den punkt som jag talar om är punkt 4 med rubriken Demokratisk samhällsstyrning/policydialog.

Anf. 128 KARIN GRANBOM ELLISON (fp):

Den är också jag på.

Anf. 129 Statssekreterare JOAKIM STYMNE:

Var har vi det svenska initiativet där?

Anf. 130 KARIN GRANBOM ELLISON (fp):

Jag tittar i rådsslutsatserna från Regeringskansliet i det sista stycket.

Anf. 131 ORDFÖRANDEN:

Här finns det, mig veterligt, inga rådsslutsatser.

Anf. 132 KARIN GRANBOM ELLISON (fp):

Jag undrar bara vad det handlar om.

Anf. 133 ORDFÖRANDEN:

Såvitt jag vet är det en övrig fråga där man ska diskutera demokratisk samhällsstyrning och politisk dialog. Här föreligger inte heller något papper vad jag vet, men jag kan absolut ha fel.

Anf. 134 Statssekreterare JOAKIM STYMNE:

Talar Karin Granbom Ellison om den A-punkt som det ska antas rådsslutsatser om? Okej. Det jag tog upp gällde diskussionspunkten Demokratisk samhällsstyrning/policydialog. Det råder lite förvirring kring vad som är vad.

Anf. 135 ORDFÖRANDEN:

Om det finns en sådan A-punkt kan vi väl för all del beröra den när ämnet ändå är på tapeten.

Anf. 136 Statssekreterare JOAKIM STYMNE:

Vi talar alltså om två olika punkter. Jag kan gärna komma tillbaka till A-punkten.

Anf. 137 KARIN GRANBOM ELLISON (fp):

Jag trodde att det var samma sak.

Anf. 138 ORDFÖRANDEN:
Nej, A-punktlistan kan vi ta i slutet så får vi se om det finns några frågor.

Anf. 139 Statssekreterare JOAKIM STYMNE:
Jag kan, om ordföranden tycker att det är acceptabelt, ta den här A-punkten på en gång så att vi betar av den nu.

Anf. 140 ORDFÖRANDEN:
Då gör vi det.

Anf. 141 Statssekreterare JOAKIM STYMNE:
Den lite mer utförliga rubriken till de rådsslutsatser som gäller denna A-punkt – ni har fått ett papper om det – är Demokratisk samhällsstyrning mot ett förstärkt EU-ramverk. Det gjordes ett staff working paper den 19 januari om en översyn av det nyinrättade instrumentet för demokratisk samhällsstyrning, governance initiative. Rådet tycker att det ger ett incitament, som ett tillräckligt användbart verktyg.

Rådet uppmanar kommissionen att utnyttja halvtidsöversynen av de finansiella instrumenten vad gäller EDF 10 för att förbättra EU:s förhållningssätt till demokratisk samhällsstyrning. Vidare uppmanar rådet kommissionen att inkomma med en rapport om genomförande av rådsslutsatser från 2006 till demokratisk samhällsstyrning i alla regioner, och rådsslutsatserna konstaterar att stödet till demokratisk samhällsstyrning i samarbetsländerna omfattar bredare frågor än demokrati och mänskliga rättigheter samt noterar att ett mer sammanhållet förhållningssätt inom EU kan komma att begäras för att öka effektiviteten i EU:s stöd.

Det här är alltså inte det svensk-tjeckiska initiativet.

Anf. 142 ORDFÖRANDEN:
Då har Karin Granbom Ellison fått svar på frågan, för dagen i alla fall, hoppas jag.

Anf. 143 KARIN GRANBOM ELLISON (fp):
Ja, jag släpper den. Jag tror att jag är nöjd.

Anf. 144 Statssekreterare JOAKIM STYMNE:
Vi kan återkomma till det svensk-tjeckiska initiativet senare.

Anf. 145 ORDFÖRANDEN:
Ja, det kan vi göra, och vi kan möjligtvis be om en skriftlig förklaring till vad det är. Det ska man kunna göra. Vad gäller A-punktlisthanteringen ligger den kvar till kl. 14 på fredagar. Man har alltså nästan hela dagen på sig att ställa frågor om något är oklart.

Finns det ytterligare frågor om punkt 4 på agendan? Jag finner inte så. Då tackar vi för den informationen.

Under punkt 5 har vi med säkerhet ett svenskt initiativ, nämligen en begäran av Sverige att ta upp klimatförändringarna. Nämnden har i dag på morgonen fått ett papper på bordet om detta.

Anf. 146 Statssekreterare JOAKIM STYMNE:

Den här punkten har Sverige begärt att sätta upp. Ett skäl till det är att statsrådet Gunilla Carlsson i går för Ban Ki Moon presenterade Klimatkommissionens slutrapport om klimatförändringar och utveckling. Det skedde i New York och väckte stort intresse.

Jag kan berätta att vi bjudit in de utländska ambassadörerna i Stockholm att komma och höra om detta. Till min förvåning tror jag att alla 70 som är representerade kommer. Många är alltså mycket intresserade av att höra vad initiativet egentligen innebär.

Gunilla Carlsson ska under informationspunkten presentera rapporten och berätta hur regeringen tänker använda slutsatserna inom ramen för svensk utvecklingspolitik samt under ordförandeskapet. Regeringen vill integrera rekommendationerna från Klimatkommissionens slutrapport både i svensk utvecklingspolitik och i ett ordförandeskapssammanhang. Vi ska analysera förslagen. Man måste komma ihåg att kommissionen i sig inte är detsamma som regeringen, men vi ska kontinuerligt integrera utvecklingspolitiken. Vi håller på att ta fram en ny policy på området, en policy om miljö och klimat i utvecklingssamarbetet. Den ska vara klar nästa vår, och kommissionens arbete kommer att integreras i den.

På lite kortare sikt avser regeringen att introducera rekommendationer från Klimatkommissionen som är lämpliga eller ter sig intressanta i perspektivet av EU-ordförandeskapet. Tillsammans med kommissionen kommer vi att skriva ett joint paper som underlag för rådsslutsatser till bistånds-Gaerc i november. Avsikten är att integrera klimat- och utvecklingsagendorna och särskilt föra in anpassningsfrågorna i utvecklingssamarbetet – både medlemsstaternas och det gemensamma – samt ge stöd till samarbetsländerna att föra in klimatanpassning i sina utvecklingsstrategier och budgetplaner.

Anf. 147 ORDFÖRANDEN:

Då tackar vi för informationen i den punkten.

Vi går nu tillbaka till den fråga som Karin Granbom Ellison tog upp när vi behandlade punkt 4. Vi får till nämnden ett litet dokument någon gång i mitten av veckan när vi samråder inför Gaerc. Det består av en sammanfattning av det som UD i det läget tror ska bli slutsatser. I det papperet, som är daterat den 13 maj, finns på s. 4 underrubriken Demokratisk samhällsstyrning – mot ett förstärkt EU-ramverk, A-punkt. Det utgår från ett så kallat staff working paper och så vidare, och rådet ska uppmana kommissionen att inkomma med en omfattande rapport om detta. Var det det Karin Granbom Ellison syftade på? Ja, Karin Granbom Ellison nickar.

Rent tekniskt ligger denna fråga i pipeline men inte på den A-punktslista som vi ska samråda om i dag fram till kl. 14. Dit har den oss veterligen inte hunnit komma. När vi nu vet vilken fråga det gäller – och alla inblandade verkar nicka – går det bra att ställa frågor.

För det första: Var det den frågan det gällde? För det andra: Om Karin Granbom Ellison vill ställa någon ytterligare fråga till statssekreteraren med anledning av detta bör hon gärna passa på att göra det nu, för nästa vecka är det inte han som är med när vi pratar om A-punkterna.

Anf. 148 KARIN GRANBOM ELLISON (fp):

Jag ser att regeringen tillsammans med andra medlemsstater vill att demokratiska värderingar ska få större plats i biståndsarbetet. Jag förstår att man vill få in mer av demokrati och mänskliga rättigheter. Hur går det med det, och vad betyder det egentligen för biståndet? Jag tänker på ett land som Eritrea som EU nu ökat biståndet till. Hur tänker man? Vilka effekter får det när man säger att demokrati och mänskliga rättigheter ska få större utrymme i biståndspolitik? Jag försöker kombinera det som benämns democratic governance och demokratisk samhällsstyrning i A-punkten.

Anf. 149 Statssekreterare JOAKIM STYMNE:

Jag tror att du kanske även hänvisar till något som finns nämnt i återrapporteringen från det informella biståndsministermötet. Jag kan ansluta till det, om det är acceptabelt. Där står: Brett stöd bland medlemsstaterna och även i viss mån parlamentet för att ta ett tjeckisk-svenskt initiativ om demokratibyggnad vidare under 2009. Jag tror att du refererade till det. Det är inte specifikt den här A-punkten. Det här är något annat. Jag kan säga några ord om det.

Vi arbetar för att integrera arbetet med demokrati i EU:s externa relationer på både utrikessidan och biståndssidan genom att samla ihop och göra en cross pillar approach, vad det nu kan tänkas heta på svenska. Det innebär att vi samlar ihop de instrument där EU jobbar med demokrati i en gemensam ansats som både utrikesministersidan och biståndsministersidan kan enas om. Det är inte så väldigt intressant eftersom arbetet med dessa frågor starkt tenderar att gå i stuprörsform. Det handlar inte om att införa nya instrument, däremot om att se till att instrumenten talar mer med varandra.

Vi har tillsammans med andra medlemsländer på gång en process där vi håller på att arbeta fram förutsättningar för att se kunna se på detta på ett "korspelarsätt". Vi hoppas att det kommer att innebära ett mer samsynt agerande inom EU vad gäller demokratifrågor.

Anf. 150 ORDFÖRANDEN:

Finns det ytterligare frågor på punkt 4? Nej. Vi är också klara med punkt 5 och tackar för informationen i den.

På listan står slutligen att Nederländerna vill prata om Kenya lite grann. Underlag är utsänt. Vill statssekreteraren säga något om det?

Anf. 151 Statssekreterare JOAKIM STYMNE:

Jag har inget att tillägga vad gäller underlaget.

Anf. 152 ORDFÖRANDEN:

Då tackar vi för informationen i den frågan. Därmed är rådsagendan för nämndens del genomgången. Är det något statssekreteraren tycker att vi har missat eller vill ta upp innan vi skiljs åt?

Anf. 153 Statssekreterare JOAKIM STYMNE:

Jag tackar för att jag fick komma hit.

Anf. 154 ORDFÖRANDEN:
Vi önskar statssekreteraren och medarbetarna trevlig helg!

2008/09:34
15 maj

Innehållsförteckning

1 § Allmänna frågor och yttre förbindelser	1
Anf. 1 ORDFÖRANDEN	1
Anf. 2 Kabinettssekreterare FRANK BELFRAGE	2
Anf. 3 MAGDALENA STREIJFFERT (s)	3
Anf. 4 Kabinettssekreterare FRANK BELFRAGE	3
Anf. 5 KARIN GRANBOM ELLISON (fp)	3
Anf. 6 ORDFÖRANDEN	3
Anf. 7 Kabinettssekreterare FRANK BELFRAGE	3
Anf. 8 ORDFÖRANDEN	3
Anf. 9 Kabinettssekreterare FRANK BELFRAGE	4
Anf. 10 ORDFÖRANDEN	4
Anf. 11 Statsrådet CECILIA MALMSTRÖM (fp)	4
Anf. 12 MAGDALENA STREIJFFERT (s)	5
Anf. 13 ORDFÖRANDEN	6
Anf. 14 Statsrådet CECILIA MALMSTRÖM (fp)	6
Anf. 15 ORDFÖRANDEN	7
Anf. 16 Statsrådet CECILIA MALMSTRÖM (fp)	7
Anf. 17 KERSTIN LUNDGREN (c)	7
Anf. 18 HANS LINDE (v)	7
Anf. 19 Statsrådet CECILIA MALMSTRÖM (fp)	8
Anf. 20 ORDFÖRANDEN	8
2 § Allmänna frågor och yttre förbindelser (yttre förbindelser och försvar)	10
Anf. 21 ORDFÖRANDEN	10
Anf. 22 Försvarsminister STEN TOLGFORS (m)	10
Anf. 23 ORDFÖRANDEN	10
Anf. 24 Försvarsminister STEN TOLGFORS (m)	10
Anf. 25 ORDFÖRANDEN	11
Anf. 26 Kabinettssekreterare FRANK BELFRAGE	11
Anf. 27 ORDFÖRANDEN	11
Anf. 28 Försvarsminister STEN TOLGFORS (m)	12
Anf. 29 Kabinettssekreterare FRANK BELFRAGE	13
Anf. 30 CARINA ADOLFSSON ELGESTAM (s)	13
Anf. 31 Försvarsminister STEN TOLGFORS (m)	13
Anf. 32 ORDFÖRANDEN	15
Anf. 33 Försvarsminister STEN TOLGFORS (m)	15
Anf. 34 HANS LINDE (v)	15
Anf. 35 ORDFÖRANDEN	16
Anf. 36 HANS LINDE (v)	16
Anf. 37 ORDFÖRANDEN	16
Anf. 38 Försvarsminister STEN TOLGFORS (m)	16
Anf. 39 ORDFÖRANDEN	16
Anf. 40 Försvarsminister STEN TOLGFORS (m)	16
Anf. 41 HANS LINDE (v)	17
Anf. 42 ORDFÖRANDEN	17
Anf. 43 Försvarsminister STEN TOLGFORS (m)	17
Anf. 44 HANS LINDE (v)	18
Anf. 45 ORDFÖRANDEN	18

Anf. 46	Försvarsminister STEN TOLGFORS (m).....	18
Anf. 47	ORDFÖRANDEN.....	18
Anf. 48	Kabinettssekreterare FRANK BELFRAGE	18
Anf. 49	ORDFÖRANDEN.....	20
Anf. 50	Kabinettssekreterare FRANK BELFRAGE	20
Anf. 51	KERSTIN LUNDGREN (c).....	21
Anf. 52	Kabinettssekreterare FRANK BELFRAGE	21
Anf. 53	ORDFÖRANDEN.....	21
Anf. 54	Kabinettssekreterare FRANK BELFRAGE	21
Anf. 55	SUSANNE EBERSTEIN (s).....	22
Anf. 56	Kabinettssekreterare FRANK BELFRAGE	22
Anf. 57	ORDFÖRANDEN.....	22
Anf. 58	HANS LINDE (v)	22
Anf. 59	BÖRJE VESTLUND (s)	23
Anf. 60	Kabinettssekreterare FRANK BELFRAGE	23
Anf. 61	ORDFÖRANDEN.....	23
Anf. 62	Kabinettssekreterare FRANK BELFRAGE	24
Anf. 63	SUSANNE EBERSTEIN (s).....	24
Anf. 64	ORDFÖRANDEN.....	25
Anf. 65	Kabinettssekreterare FRANK BELFRAGE	25
Anf. 66	KERSTIN LUNDGREN (c).....	25
Anf. 67	HANS LINDE (v)	25
Anf. 68	ORDFÖRANDEN.....	25
Anf. 69	Kabinettssekreterare FRANK BELFRAGE	25
Anf. 70	ORDFÖRANDEN.....	26
Anf. 71	KERSTIN LUNDGREN (c).....	26
Anf. 72	ORDFÖRANDEN.....	26
Anf. 73	SUSANNE EBERSTEIN (s).....	26
Anf. 74	ORDFÖRANDEN.....	26
Anf. 75	KERSTIN LUNDGREN (c).....	26
Anf. 76	Kabinettssekreterare FRANK BELFRAGE	26
Anf. 77	SUSANNE EBERSTEIN (s).....	27
Anf. 78	ORDFÖRANDEN.....	27
Anf. 79	HANS LINDE (v)	27
Anf. 80	KERSTIN LUNDGREN (c).....	27
Anf. 81	SUSANNE EBERSTEIN (s).....	27
Anf. 82	Kabinettssekreterare FRANK BELFRAGE	27
Anf. 83	ORDFÖRANDEN.....	28
Anf. 84	Kabinettssekreterare FRANK BELFRAGE	28
Anf. 85	ORDFÖRANDEN.....	28
Anf. 86	Kabinettssekreterare FRANK BELFRAGE	28
Anf. 87	MAGDALENA STREIJFFERT (s)	29
Anf. 88	Kabinettssekreterare FRANK BELFRAGE	29
Anf. 89	MAGDALENA STREIJFFERT (s)	29
Anf. 90	Kabinettssekreterare FRANK BELFRAGE	29
Anf. 91	ORDFÖRANDEN.....	30
Anf. 92	MAGDALENA STREIJFFERT (s)	30
Anf. 93	ORDFÖRANDEN.....	30
Anf. 94	Kabinettssekreterare FRANK BELFRAGE	30
Anf. 95	ORDFÖRANDEN.....	31
Anf. 96	MAGDALENA STREIJFFERT (s)	31

2008/09:34

15 maj

Anf. 97	HANS LINDE (v)	31
Anf. 98	Kabinettssekreterare FRANK BELFRAGE	31
Anf. 99	ORDFÖRANDEN	31
Anf. 100	Kabinettssekreterare FRANK BELFRAGE	32
Anf. 101	ORDFÖRANDEN	32
Anf. 102	Kabinettssekreterare FRANK BELFRAGE	32
Anf. 103	ORDFÖRANDEN	33
3 §	Allmänna frågor och yttre förbindelser (bistånd)	34
Anf. 104	ORDFÖRANDEN	34
Anf. 105	ELSE-MARIE LINDGREN (kd)	34
Anf. 106	ORDFÖRANDEN	34
Anf. 107	Statssekreterare JOAKIM STYMNE	34
Anf. 108	ORDFÖRANDEN	34
Anf. 109	Statssekreterare JOAKIM STYMNE	34
Anf. 110	ORDFÖRANDEN	38
Anf. 111	HANS LINDE (v)	38
Anf. 112	ORDFÖRANDEN	38
Anf. 113	HANS LINDE (v)	38
Anf. 114	Statssekreterare JOAKIM STYMNE	39
Anf. 115	HANS LINDE (v)	39
Anf. 116	SOFIA ARKELSTEN (m)	40
Anf. 117	Statssekreterare JOAKIM STYMNE	40
Anf. 118	ORDFÖRANDEN	41
Anf. 119	Statssekreterare JOAKIM STYMNE	41
Anf. 120	ORDFÖRANDEN	41
Anf. 121	Statssekreterare JOAKIM STYMNE	42
Anf. 122	CARINA ADOLFSSON ELGESTAM (s)	42
Anf. 123	Statssekreterare JOAKIM STYMNE	42
Anf. 124	ORDFÖRANDEN	42
Anf. 125	Statssekreterare JOAKIM STYMNE	42
Anf. 126	KARIN GRANBOM ELLISON (fp)	43
Anf. 127	Statssekreterare JOAKIM STYMNE	43
Anf. 128	KARIN GRANBOM ELLISON (fp)	43
Anf. 129	Statssekreterare JOAKIM STYMNE	43
Anf. 130	KARIN GRANBOM ELLISON (fp)	43
Anf. 131	ORDFÖRANDEN	43
Anf. 132	KARIN GRANBOM ELLISON (fp)	43
Anf. 133	ORDFÖRANDEN	43
Anf. 134	Statssekreterare JOAKIM STYMNE	43
Anf. 135	ORDFÖRANDEN	43
Anf. 136	Statssekreterare JOAKIM STYMNE	43
Anf. 137	KARIN GRANBOM ELLISON (fp)	43
Anf. 138	ORDFÖRANDEN	44
Anf. 139	Statssekreterare JOAKIM STYMNE	44
Anf. 140	ORDFÖRANDEN	44
Anf. 141	Statssekreterare JOAKIM STYMNE	44
Anf. 142	ORDFÖRANDEN	44
Anf. 143	KARIN GRANBOM ELLISON (fp)	44
Anf. 144	Statssekreterare JOAKIM STYMNE	44
Anf. 145	ORDFÖRANDEN	44
Anf. 146	Statssekreterare JOAKIM STYMNE	45

Anf. 147	ORDFÖRANDEN.....	45	2008/09:34
Anf. 148	KARIN GRANBOM ELLISON (fp)	46	15 maj
Anf. 149	Statssekreterare JOAKIM STYMNE	46	
Anf. 150	ORDFÖRANDEN.....	46	
Anf. 151	Statssekreterare JOAKIM STYMNE	46	
Anf. 152	ORDFÖRANDEN.....	46	
Anf. 153	Statssekreterare JOAKIM STYMNE	46	
Anf. 154	ORDFÖRANDEN.....	47	